

สำนักงาน | OFFICE
เศรษฐกิจอุตสาหกรรม | OF INDUSTRIAL ECONOMICS

วารสาร

เศรษฐกิจ

INDUSTRIAL ECONOMICS JOURNAL

อุตสาหกรรม

ปีที่ 15 ฉบับที่ 57 ประจำเดือนกรกฎาคม - กันยายน พ.ศ. 2562 ISSN : 1905-0992

www.oie.go.th

เรื่องเด่นประจำฉบับ

เครื่องมือของผู้ประกอบการไทย...
ระบบไออินดีสทรี (i-Industry)

บทความพิเศษ

- รางวัลอุตสาหกรรมดีเด่น ประเภทอุตสาหกรรม
ศักยภาพกับการพัฒนาอุตสาหกรรมไทยสู่อนาคต
- พลิกภาพแรงงานในภาคอุตสาหกรรม มองลึกลง
เพื่อออกมาตรการให้ตรงกลุ่มเป้าหมาย
- “Special Economic Zones”
เทรนด์โลกมาแรง... ย้อนมองไทยเดินมาไกลแค่ไหน

สัมภาษณ์พิเศษ

นายอิทธิชัย ยศศรี

รองผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

สามารถติดตามข่าวสาร
สาระน่ารู้ด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมได้ที่

CONTENTS

- 3** **เรื่องเด่นประจำฉบับ**
เครื่องมือของผู้ประกอบการไทย...
ระบบไออุตสาหกรรม (i-Industry)
- 6** **บทความพิเศษ สกอ.**
รางวัลอุตสาหกรรมดีเด่น ประเภทอุตสาหกรรม
ศักยภาพกับการพัฒนาอุตสาหกรรมไทยสู่อนาคต
- 10** **ผลิตภาพแรงงานในภาคอุตสาหกรรม มองลึกลง**
เพื่อออกมาตรการให้ตรงกลุ่มเป้าหมาย
- 17** **“Special Economic Zones”**
เทรนด์โลกมาแรง...ย้อนมองไทยเดินมาไกลแค่ไหน
- 24** **สัมภาษณ์พิเศษ**
นายอิทธิชัย ยศศรี
รองผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
- 30** **ภาวะแนวโน้มเศรษฐกิจอุตสาหกรรม**
สรุปดัชนีอุตสาหกรรมไทย ไตรมาส 2/2562
และการคาดการณ์
- 33** **บทวิเคราะห์**
แนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) สิ่งที่ดี ... จากรางวัล
อุตสาหกรรมดีเด่น ประเภทอุตสาหกรรมศักยภาพ
- 37** **เกร็ดความรู้คู่อุตสาหกรรม**
นวัตกรรมการรายงานดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม
รายเดือน หน้าเดียวจบ...ครบทุกข้อมูล
- 42** **รอบรู้อุตสาหกรรม**
- 43** **OIE Business Indicator**
- การส่งออก – นำเข้า สินค้าอุตสาหกรรมไทย
 - The Early Warning System
of Industrial Economic
 - ดัชนีชี้นำเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (MPI)

.....

ออกแบบ/พิมพ์ : โรงพิมพ์ดอกเบญ

โทร. 0 2272 1169-72

E-mail : dokbia1@hotmail.com

สนใจรับเป็นสมาชิกวารสารเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ส่งเรื่อง/
ขอเขียนลงตีพิมพ์/หรือให้ข้อเสนอแนะได้ที่ :

กองบรรณาธิการ กลุ่มประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขานุการกรม
สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

โทรศัพท์ : 0 2202 4274, 0 2202 4284 โทรสาร : 0 2644 8516

เว็บไซต์ : www.oie.go.th

บรรณาธิการ

สวัสดีท่านผู้อ่านทุกท่าน วารสารเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ฉบับที่ 57 ประจำเดือนกรกฎาคม - กันยายน ปี 2562 นำเสนอ เรื่องเด่น “เครื่องมือของผู้ประกอบการไทย...ระบบไออุตสาหกรรม (i-Industry)” บทความพิเศษเรื่อง “รางวัลอุตสาหกรรมดีเด่น ประเภทอุตสาหกรรมศักยภาพกับการพัฒนาอุตสาหกรรมไทยสู่อนาคต” “ผลิตภาพแรงงานในภาคอุตสาหกรรม มองลึกลงให้ออกมาตรการให้ตรงกลุ่มเป้าหมาย” และ “Special Economic Zones เทรนด์โลกมาแรง...ย้อนมองไทยเดินมาไกลแค่ไหน”

สัมภาษณ์พิเศษพบกับนายอิทธิชัย ยศศรี รองผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กับบทบาทรองผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

ต่อด้วย นานาสาระ “แนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) สิ่งที่ดี...จากรางวัลอุตสาหกรรมดีเด่น ประเภทอุตสาหกรรมศักยภาพ” และเกร็ดความรู้คู่อุตสาหกรรม “นวัตกรรมการรายงานดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมรายเดือน หน้าเดียวจบ...ครบทุกข้อมูล” แล้วพบกันใหม่อีกครั้งกับวารสารฯ ฉบับหน้าค่ะ

ด้วยความปรารถนาดี

บรรณาธิการ

ที่ปรึกษา

นายณัฐพล รังสิตพล

ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

นายอดิทัต วัฒนินท์

รองผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

นายอิทธิชัย ยศศรี

รองผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

นางนิอร สุขุม

ผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ

นางดวงดาว ขาวเจริญ

ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาอุตสาหกรรม

นางธนพรพรรณ ไวทยะเสวี

ผู้เชี่ยวชาญด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคอุตสาหกรรม

บรรณาธิการบริหาร

นางสาวสมจิตต์ เอี่ยมวรชัย

เลขานุการกรม สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

กองบรรณาธิการ

นายเชษฐา อุดมกิจมงคล

นายศักดิ์ชัย สิ้นโสมนัส

นายกฤษฎา นุรักษ์

นายพงษ์ศักดิ์ เลาสวัสดิ์ชัยกุล

นางสาวประวีรา โพธิ์สุวรรณ

นางสาวสิริรักษ์ ชูเชิด

นางสาวเพชรไพลิน สายสิงห์

นายบุญอนันต์ เศวตสิทธิ์

นางสาวภคอร ประสิทธิ์สุข

นางสาวเทพยุดา วงศ์วิรัตน์

นางสาวพิมพ์กมล เจริญสุข

บทความและข้อเขียนที่ปรากฏในวารสารฉบับนี้เป็นทัศนะส่วนบุคคลของผู้เขียน

สะดวก

รวดเร็ว

ปลอดภัย

ด้วยบัตรประชาชน Smart Card

เครื่องมือของผู้ประกอบการไทย... ระบบไออินดัสทรี (i-Industry)

สวัสดีทุกท่านครับ หากใครเป็นแฟนพันธุ์แท้ของผม คงพอทราบแล้วว่า ส่วนใหญ่เรื่องราวที่ผมหยิบยกมาเล่าสู่กันฟังจะเกี่ยวข้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมไทย ไม่ว่าจะเป็นมาตรการต่าง ๆ ของภาครัฐที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมภาคการผลิต หรือแนวทางการปรับตัวของภาคเอกชนเองก็ตาม เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกในยุคดิจิทัล ซึ่งเรื่องที่ผมจะมาแชร์ในครั้งนี้ก็ไม่หนีไปจากเรื่องเดิมมากนัก แต่จะเป็นมุมมองในด้านการปฏิรูปการทำงานของภาครัฐกับการเพิ่มประสิทธิภาพของภาคเอกชน ว่ามีความเชื่อมโยงกันอย่างไร...!!

ก่อนอื่นผมขออ้างอิงข้อมูลสำคัญที่พูดถึงสถานะขีดความสามารถของบ้านเราให้ทุกท่านได้เห็นภาพก่อนครับ นั่นคือผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของทั่วโลก รวม 63 ประเทศ ที่ปรากฏในรายงาน IMD World Competitiveness ประจำปี 2562 ของสถาบันไอเอ็มดี (IMD หรือ International Institute for Management Development) ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ซึ่งผมถือว่าเป็นข้อมูลที่น่ายินดีและท้าทายไปพร้อม ๆ กันสำหรับประเทศไทย โดยในส่วนของที่ต้องชื่นชมคือ ประเทศไทยได้เลื่อนอันดับความสามารถในการแข่งขันขึ้นมาอยู่ อันดับที่ 25 และเป็น อันดับที่สูงสุดในรอบ 14 ปีเลยทีเดียว หลังจากที่ไทยเคยอยู่ในตำแหน่งนี้เมื่อปี 2548 ซึ่งถ้าคลี่เข้าไปดูที่มาของอันดับดังกล่าวแล้ว จะพบว่าไทยสามารถทำคะแนนได้ดีขึ้นเกือบทุกด้าน ทั้ง “ด้านสภาวะทางเศรษฐกิจ”

ซึ่งมีปัจจัยบวกจากอัตราการว่างงานที่อยู่ในระดับต่ำและการขยายตัวของการลงทุนจากต่างประเทศ “ด้านประสิทธิภาพภาครัฐ” โดยเฉพาะการผลักดันนโยบายต่าง ๆ ไปสู่การปฏิบัติจริงและการออกกฎหมายที่ช่วยให้การทำธุรกิจในประเทศคล่องตัวมากขึ้น และ “ด้านโครงสร้างพื้นฐาน” ที่แม้จะมีการพัฒนาดีขึ้นแล้ว แต่ยังมีโครงสร้างบางอย่างจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เช่น ระบบการศึกษา ระบบสาธารณสุข เป็นต้น

เมื่อมีด้านดี ก็ย่อมมีอีกด้านที่ทำทลาย และต้องเร่งปฏิรูป สิ่งหนึ่งที่ผมสังเกตจากข้อมูลการจัดอันดับของไอเอ็มดี คือ การส่งสัญญาณเตือนว่า ไทยกำลังสูญเสียอันดับ “ด้านประสิทธิภาพภาครัฐกิจ” แม้เรา仍将อยู่ในอันดับที่กลาง ๆ ก็ตาม ซึ่งการพัฒนาผลิตภาพและประสิทธิภาพถือเป็นประเด็นสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะผู้ประกอบการกลุ่มเอสเอ็มอี (SMEs) ที่ยังนำเครื่องมือ

และเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในกระบวนการผลิตและการทำธุรกรรมต่าง ๆ ไม่มากนัก ทำให้บางครั้งอาจจะพลาดโอกาสทางธุรกิจและไม่สามารถก้าวทันตลาดโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

ผมขอย้อนกลับไปในตอนต้นที่ตั้งคำถามไว้ว่า แล้วการปฏิรูปการทำงานของภาครัฐจะเชื่อมโยงไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพของภาคเอกชนได้อย่างไร? ผมขอแชร์ตัวอย่างการปรับปรุงกระบวนการทำงานของหน่วยงานรัฐในส่วนของกระทรวงอุตสาหกรรม ที่ปรับรูปแบบการให้บริการและการทำงานของหน่วยงานภายในกระทรวงให้เป็นระบบดิจิทัลทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นการยื่นขอหรือต่ออายุใบอนุญาตต่าง ๆ

การรายงานการประกอบการอุตสาหกรรม รวมถึงการชำระค่าบริการหรือค่าธรรมเนียมที่สามารถทำธุรกรรมเหล่านี้ผ่านระบบออนไลน์ที่มีชื่อว่า “ไอน์ดัสทรี (i-Industry)” ได้แล้ว ซึ่งในอนาคตภาพของผู้ประกอบการต้องหอบแฟ้มเอกสารมากมายมาติดต่อหน่วยงานรัฐก็จะไม่มีให้เห็นแล้วนะครับ เพราะท่านสามารถนั่งทำธุรกรรมต่าง ๆ อยู่ที่บ้านได้เลย เช่น การขออนุญาตตั้งโรงงาน การขอใบ มอก. หรือการขอ ECO Sticker ที่ผมเคยแชร์ให้ทุกท่านได้ทราบไปแล้ว

นอกจากเทคโนโลยีดิจิทัล กระทรวงอุตสาหกรรม ยังนำเทคโนโลยี การจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ หรือ บิ๊กดาต้า (Big Data) มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาระบบเชื่อมโยงข้อมูลอุตสาหกรรมจากหน่วยงานภายใน และข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานภายนอก

เพื่อให้เกิดการบริการภาครัฐแบบเบ็ดเสร็จ (Online Service) ซึ่งจะช่วยลดความผิดพลาดและความซ้ำซ้อนของเอกสาร ช่วยอำนวยความสะดวกรวดเร็วในการติดต่อราชการ และเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐในการกำกับดูแลโรงงานและผู้ประกอบการไทยกว่าแสนราย

ทั้งหมดนี้เป็นเรื่องที่ผมอยากจะแชร์ให้ทุกท่านเห็นว่า ภาครัฐเองจำเป็นต้องเร่งปฏิรูปกระบวนการทำงานและกฎระเบียบต่าง ๆ ให้ทันโลก ด้วยการใช้ระบบดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการไทยให้มีประสิทธิภาพภาคธุรกิจและขีดความสามารถในการแข่งขัน สามารถปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของยุค 4.0 และพร้อมรับมือกับสถานการณ์โลกในอนาคตที่ไม่เคยหยุดนิ่ง

โดย :

ดร.ณัฐพล รัชสิตพล

ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
รักษาการแทน อธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม

แหล่งข้อมูลอ้างอิง :

คอลัมน์ คิดเห็น share
มติชนออนไลน์ วันที่ 3 สิงหาคม 2562

รางวัลอุตสาหกรรมดีเด่น ประเภทอุตสาหกรรมศักยภาพ กับการพัฒนาอุตสาหกรรมไทยสู่อนาคต

กองนโยบายอุตสาหกรรมรายสาขา 2

ความเป็นมาของรางวัลอุตสาหกรรมดีเด่น

กระทรวงอุตสาหกรรมได้ริเริ่มดำเนินการคัดเลือกอุตสาหกรรมดีเด่น เพื่อประกาศเกียรติคุณและเข้ารับโล่รางวัลจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันสถาปนากระทรวงอุตสาหกรรม ในวันที่ 5 พฤษภาคมของทุกปี มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2524-2535 และต่อมาในปี 2536 บทบาทของภาคอุตสาหกรรมมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมมากขึ้น กระทรวงอุตสาหกรรมจึงได้เล็งเห็นความสำคัญดังกล่าว และพัฒนาปรับเปลี่ยนรูปแบบการคัดเลือกและการมอบรางวัล โดยจัดเป็นงาน “อุตสาหกรรมดีเด่น” ขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2536 โดยนายกรัฐมนตรีได้ให้เกียรติเป็นประธานมอบรางวัลอุตสาหกรรมดีเด่น (Prime Minister's Industry Award) ซึ่งได้ดำเนินการจัดขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปีจนถึงปัจจุบัน

กระทรวงอุตสาหกรรมได้มอบรางวัลอุตสาหกรรมดีเด่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเชิดชูเกียรติ ผลักดันอุตสาหกรรมไทย

ให้ก้าวขึ้นสู่ความเป็นเลิศและกระตุ้น
จูงใจให้สถานประกอบการพัฒนาตนเอง
อย่างต่อเนื่องและเป็นแบบอย่างที่ดี
ให้กับรายอื่น ๆ และได้เพิ่มเติม
ประเภทรางวัลในการคัดเลือกสถาน
ประกอบการเพื่อรับมอบรางวัล
มาอย่างต่อเนื่อง จนในปี พ.ศ. 2562 นี้

รางวัลอุตสาหกรรมยอดเยี่ยม
และรางวัลอุตสาหกรรมดีเด่น

กระทรวงอุตสาหกรรมได้กำหนดรางวัลอุตสาหกรรมดีเด่น
รวม 8 ประเภท ได้แก่ (1) ประเภทการเพิ่มผลผลิต
(2) การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม (3) การบริหารความปลอดภัย
(4) การบริหารงานคุณภาพ (5) การจัดการโลจิสติกส์
และโซ่อุปทาน (6) อุตสาหกรรมศักยภาพ (7) ความรับผิดชอบต่อสังคม (8) การจัดการพลังงาน และอุตสาหกรรมขนาดกลาง
และขนาดย่อมดีเด่น รวม 4 ประเภท ได้แก่ (1) การบริหารจัดการ
(2) การพัฒนาผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์ (3) การจัดการเทคโนโลยี
เชิงนวัตกรรม (4) การบริหารธุรกิจสู่สากล

รางวัลอุตสาหกรรมดีเด่น ประเภทอุตสาหกรรม ศักยภาพคืออะไร

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่คณะทำงานพิจารณาคัดเลือกอุตสาหกรรมดีเด่น ประเภทอุตสาหกรรมศักยภาพ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 จนถึงปัจจุบัน เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือก และดำเนินการคัดเลือกอุตสาหกรรมดีเด่น ประเภทอุตสาหกรรมศักยภาพ โดยผู้แทนจากสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม หน่วยงานจากภาครัฐ และภาคเอกชน ร่วมเป็นคณะทำงานพิจารณาคัดเลือกอุตสาหกรรมดีเด่น ประเภทอุตสาหกรรมศักยภาพ โดยมีจุดประสงค์เพื่อมุ่งเน้นการขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมด้วยการเพิ่มผลผลิตภาพการผลิต บนพื้นฐานของการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ผลักดันให้ประเทศไทยเปลี่ยนผ่านไปสู่อุตสาหกรรม 4.0 และสร้างแรงผลักดันอุตสาหกรรมไทยไปสู่อุตสาหกรรมศักยภาพตามเป้าหมายการพัฒนาอุตสาหกรรม S-Curve ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม และสามารถสร้างมูลค่าเพิ่ม นำไปสู่การสร้างรายได้ให้กับประเทศ เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยให้เติบโตได้อย่างยั่งยืน โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่มอุตสาหกรรม ประกอบด้วย

1) อุตสาหกรรมด้อยอุตสาหกรรมเดิมที่มีศักยภาพ (First S-Curve) เป็นอุตสาหกรรมที่ไทยมีความเชี่ยวชาญเป็นทุนเดิมแต่ต้องการพัฒนาต่อยอดด้วยเทคโนโลยีนวัตกรรม เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ได้แก่ (1) อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ (2) อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ (3) เกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ (4) การแปรรูปอาหาร

อุตสาหกรรม S-Curve เป้าหมาย

2) อุตสาหกรรมอนาคต (New S-Curve)

เป็นกลุ่มอุตสาหกรรมใหม่ที่มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมอย่างเข้มข้นและมีความสามารถในการเติบโตในอนาคตสูง ได้แก่ (1) หุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ (2) การบินและโลจิสติกส์ (3) เชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ (4) ดิจิทัล (5) การแพทย์ครบวงจร

3) อุตสาหกรรมที่ควรปฏิรูป (Second Wave S-Curve)

เป็นอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีแบบเดิม มีความสามารถในการเติบโตจำกัด จำเป็นต้องมีการปฏิรูปใหม่เพื่อสามารถสร้างรายได้และมีการเติบโตอย่างยั่งยืน ได้แก่ (1) สิ่งทอและแฟชั่น (2) วัสดุ (3) ปิโตรเคมี และพลาสติกสะอาดหรือพลาสติกเขียวหรือพลาสติกชีวภาพ

เกณฑ์การขอรับรางวัลอุตสาหกรรมดีเด่น ประเภทอุตสาหกรรมศักยภาพ ประจำปี พ.ศ. 2562

เกณฑ์การพิจารณารางวัลอุตสาหกรรมศักยภาพ แบ่งออกเป็น 6 หมวด 16 ตัวชี้วัด และคะแนนในแต่ละตัวชี้วัด แบ่งเป็น 5 ระดับ รวมคะแนนเต็ม 1,000 คะแนน ดังนี้

หมวดที่ 1 นโยบายและการวางแผนธุรกิจ (200 คะแนน) เป็นหมวดพื้นฐานที่จะทำให้เห็นถึงความเป็นผู้นำ การวางแผนธุรกิจที่ชัดเจน มีการติดตามความคืบหน้าและผลลัพธ์ การดำเนินงาน นอกจากนี้ ยังต้องแสดงถึงความใส่ใจผู้รับบริการ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และมีการจัดทำกลยุทธ์ให้เหมาะสม กับความต้องการของตลาดและกลุ่มลูกค้า เพื่อขับเคลื่อน เศรษฐกิจไทยให้เติบโตอย่างยั่งยืน

หมวดที่ 2 นวัตกรรม (250 คะแนน) เน้นระดับ ความใหม่ของนวัตกรรมและเทคโนโลยี การมีส่วนร่วมในการ สร้างนวัตกรรม และการพัฒนานวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง ที่สามารถ พัฒนาให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจนนำไปสู่การเกิดกระบวนการ ผลิตใหม่หรือผลิตภัณฑ์ใหม่ ให้มีประสิทธิภาพ สามารถเพิ่มขีด ความสามารถในการแข่งขันให้สูงขึ้น รองรับการเติบโต ของอุตสาหกรรมศักยภาพที่มีมูลค่าสูง เพื่อให้เกิดประโยชน์ ทางเศรษฐกิจ

หมวดที่ 3 มาตรฐาน (100 คะแนน) เน้นมิติ ด้านการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง และการให้ ความสำคัญด้านความปลอดภัยและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดการยอมรับจากบุคคลภายนอก

หมวดที่ 4 การเพิ่มผลิตภาพ (100 คะแนน) จะคำนึงถึงการเพิ่มผลิตภาพโดยมุ่งเน้นการนำเทคโนโลยี นวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในกระบวนการผลิต จนนำไปสู่การเพิ่ม ผลิตภาพ เกิดมูลค่าเชิงพาณิชย์ และยกระดับผลิตภาพแรงงาน ให้มีทักษะที่สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง เพื่อลดต้นทุน และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

หมวดที่ 5 การขับเคลื่อนเศรษฐกิจ (150 คะแนน) มุ่งเน้นการจำหน่ายสินค้าได้ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทำให้เกิดการเติบโตทางการค้าและการลงทุนเพิ่มขึ้นใน อุตสาหกรรม เกิดการกระจายรายได้ สร้างงาน พัฒนายกระดับ ฝีมือแรงงานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มต่อระบบเศรษฐกิจ

หมวดที่ 6 การพัฒนาบุคลากรและองค์ความรู้ ทางเทคโนโลยี (200 คะแนน) จะคำนึงถึงการพัฒนาองค์ความรู้ เพื่อพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง การรวบรวมองค์ความรู้ ด้วยวิธีต่าง ๆ เพื่อนำแนวทางวิธีปฏิบัติไปต่อยอดการทำงาน ให้ดีขึ้น และพัฒนายกระดับศักยภาพของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

ประโยชน์ของสถานประกอบการที่ได้รับรางวัล

รางวัลอุตสาหกรรมดีเด่นเป็นรางวัลที่ได้รับเกียรติจากนายกรัฐมนตรีเป็นประธานมอบรางวัลในงานพิธีประกาศเกียรติคุณและมอบรางวัลอุตสาหกรรมอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี ดังนั้น สถานประกอบการที่ได้รับรางวัลสามารถนำผลของการรับรางวัลมาเป็นเครื่องหมายเชิดชูเกียรติไปใช้ในการประชาสัมพันธ์กิจการของตนเอง ซึ่งเป็นเครื่องหมายแสดงถึงการยอมรับว่าเป็นองค์กรที่มีศักยภาพระดับประเทศ สามารถเป็นต้นแบบที่ดี (Best Practice) ให้กับสถานประกอบการรายอื่นได้ ทำให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดี เกิดความน่าเชื่อถือขององค์กร ซึ่งอาจส่งผลต่อชื่อเสียงและยอดขายที่จะเพิ่มสูงขึ้นจากภาพลักษณ์ดังกล่าว นอกจากนี้ ระหว่างการประเมิน สถานประกอบการเพื่อพิจารณาของคณะทำงานนั้น องค์กรจะได้รับคำแนะนำจากคณะทำงานผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความเชี่ยวชาญและมุมมองที่แตกต่างกัน ซึ่งจะเปรียบเสมือนเป็นข้อสังเกตให้เกิดการพัฒนาต่อยอดในจุดต่าง ๆ ขององค์กร และเป็นการสร้างเครือข่ายสำหรับการพัฒนาอุตสาหกรรมต่อไป

รางวัลอุตสาหกรรมดีเด่น ประเภทอุตสาหกรรมศักยภาพกับการพัฒนาอุตสาหกรรมไทย

การขอรับรางวัลอุตสาหกรรมดีเด่นนั้น นับเป็นการสร้างแรงบันดาลใจเริ่มต้นให้กับสถานประกอบการให้มีความคิดริเริ่มและความวิริยะอุตสาหะในการสรรสร้างสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์กรตนเอง จนสามารถยกระดับศักยภาพและขีดความสามารถของตนให้สูงขึ้น สามารถแข่งขันได้จนประสบความสำเร็จในธุรกิจทั้งในประเทศและ/หรือต่างประเทศ จนมีความเหมาะสมกับเกณฑ์การคัดเลือกรางวัลอุตสาหกรรมดีเด่น ประเภทอุตสาหกรรมศักยภาพที่มีความครอบคลุมหลากหลายมิติ ซึ่งนอกจากจะต้องพัฒนาศักยภาพอย่างรอบด้านภายในองค์กรของผู้ขอรับรางวัลแล้ว ผู้สมัครยังต้องคำนึงถึงการช่วยเหลือ สนับสนุน สร้างความร่วมมือกับ

Supply Chain ซึ่งจะเป็นแรงผลักดันให้เกิดการพัฒนาทั้งองค์กรตนเองและเกิดการขยายผลไปสู่ Supply Chain ทำให้เกิดการพัฒนาระบบเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนไปพร้อมกันอีกด้วย

ไม่เพียงเท่านั้น นอกจากสถานประกอบการที่ได้รับรางวัลจะได้รับประโยชน์โดยตรงจากข้อเสนอแนะของคณะทำงานผู้ทรงคุณวุฒิที่มาจากหลากหลายสาขาวิชาชีพระหว่างการเข้าประเมินสถานประกอบการแล้ว สถานประกอบการที่ได้รับรางวัล ยังได้สร้างคุณประโยชน์ให้กับเพื่อนร่วมอุตสาหกรรมได้นำไปใช้เป็นแนวคิดหรือวิธีการที่เป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาตนเองให้มีศักยภาพทัดเทียมจนสามารถแข่งขันได้ในอนาคต โดย สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ได้จัดทำคู่มือแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ของสถานประกอบการที่ได้รางวัลอุตสาหกรรมดีเด่น ประเภทอุตสาหกรรมศักยภาพ ประจำปี พ.ศ. 2561 - 2562 เพื่อนำมาเป็นแรงบันดาลใจในการปรับปรุงหรือประยุกต์ใช้ในส่วนต่าง ๆ ขององค์กร เพื่อลดจุดอ่อนและพัฒนาต่อยอดแนวปฏิบัติที่ดีให้สถานประกอบการสามารถเพิ่มศักยภาพจนยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันได้สูงขึ้น และเมื่อสถานประกอบการอื่น ๆ เริ่มเห็นความสำคัญและนำต้นแบบที่ดีไปปฏิบัติและพัฒนาต่อยอด การขยายผลจากสถานประกอบการหนึ่งไปยังสถานประกอบการรายอื่นเป็นวงกว้าง จะนำไปสู่การพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศในภาพรวมให้สูงขึ้น รองรับบริบทโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และการเติบโตของยุคอุตสาหกรรม 4.0 สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลในปัจจุบัน

จัดทำโดย :
นางสาวพรชวรรณ สนธิกุล

แหล่งข้อมูลอ้างอิง :

1. หนังสือ The Prime Minister's Industry Award 2018 กระทรวงอุตสาหกรรม
2. หนังสือ 10 อุตสาหกรรมเป้าหมาย กลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพื่ออนาคต สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม
3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) กระทรวงอุตสาหกรรม
4. คู่มือจัดทำข้อเสนอของบโปรแกรมบูรณาการวิจัยและนวัตกรรมเชิงยุทธศาสตร์ สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ผลิตภาพแรงงาน ในภาคอุตสาหกรรม มองลึกลง เพื่อออกมาตรการ ให้ตรงกลุ่มเป้าหมาย

กองวิจัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

ผลิตภาพการผลิต (Productivity) เป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจระยะยาว ซึ่งหมายถึงขนาดของผลผลิต (Output) ที่ผลิตได้ จากการใส่ปัจจัยการผลิต (Input) เข้าไปในกระบวนการผลิต โดยการวัดผลิตภาพการผลิตสามารถวัดได้ 2 ลักษณะ คือ 1) การวัดผลิตภาพการผลิตบางส่วน (Partial productivity) เป็นการวัดผลิตภาพการผลิตของการใช้ปัจจัยการผลิตชนิดใดชนิดหนึ่ง โดยที่ให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่ และ 2) การวัดผลิตภาพการผลิตรวม (Total Factor Productivity: TFP) ซึ่งหมายถึงการเพิ่มขึ้นของผลผลิตที่มีได้มาจากการเพิ่มขึ้นของปัจจัยการผลิต (แรงงาน ที่ดิน และปัจจัยทุน) ซึ่งนักเศรษฐศาสตร์ จะเรียกส่วนดังกล่าวว่าเป็น Residual Growth หรือเป็นผลมาจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และอื่น ๆ ซึ่งมีองค์ประกอบหลายปัจจัย อาทิ การบริหารจัดการ ประสิทธิภาพ คุณภาพของแรงงาน การวิจัยและพัฒนา (R&D) โดยปัจจัยการผลิตที่เป็นตัวแปรสำคัญของผลิตภาพการผลิต คือ แรงงาน และ ทุน ซึ่งการวัดผลิตภาพการผลิตที่สำคัญตัวหนึ่งคือ ผลิตภาพการผลิตของปัจจัยแรงงาน หรือ ผลิตภาพแรงงาน

ผลิตภาพแรงงาน (Labour Productivity) มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เนื่องจากผลิตภาพแรงงานสามารถแสดงถึงประสิทธิภาพในการทำงานของปัจจัยการผลิตด้านแรงงานเพื่อใช้เปรียบเทียบผลงานทางด้านเศรษฐกิจ โดยทำการวัดจากอัตราส่วนของผลผลิตกับจำนวนแรงงานในระบบเศรษฐกิจ ผลิตภาพแรงงานมีความสำคัญในการประเมินผลกระทบของนโยบายในตลาด

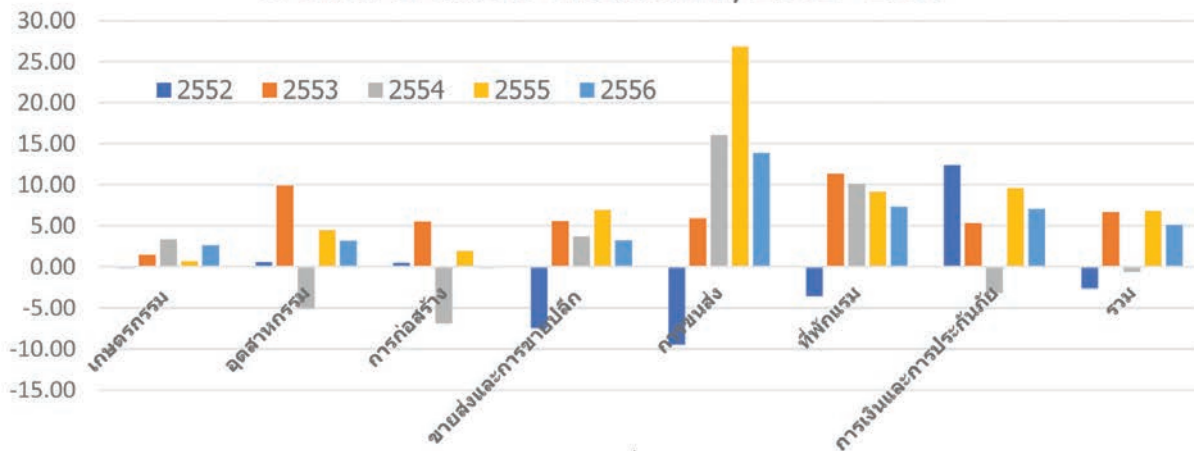
แรงงาน อาทิ ความสัมพันธ์ระหว่างผลิตภาพแรงงานกับทรัพยากรมนุษย์ เพื่อนำไปสู่การยกระดับการศึกษาและการพัฒนาทักษะด้านแรงงาน การกำหนดค่าตอบแทนจากแรงงานเทียบกับผลิตภาพแรงงานที่แท้จริง และยังนำไปสู่ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการตลาดแรงงานที่อาจส่งผลกระทบต่อมาตรฐานการครองชีพ¹ ซึ่งการวัดผลิตภาพแรงงาน ในทางทฤษฎีมีทั้งแบบผลิตภาพเฉลี่ยของแรงงาน (Average Labour Productivity)

¹ Key Indicators of the Labour Market (KILM): 2001-2002, International Labour Organisation, Geneva, 2002, page 621.

และผลิตภาพแรงงานส่วนเพิ่ม (Marginal Labour Productivity) ซึ่งหมายถึง สัดส่วนของผลผลิตทั้งหมดที่เปลี่ยนแปลงไปต่อการใช้ปัจจัยการผลิตที่เพิ่มขึ้น 1 หน่วย แต่โดยทั่วไปผลิตภาพแรงงานจะหมายถึงผลิตภาพเฉลี่ยของแรงงานซึ่งในการคำนวณมี 2 แบบ คือ ผลิตภาพแรงงานเฉลี่ยต่อคน (Labour Productivity per Employed Person) และ ผลิตภาพแรงงานเฉลี่ยต่อชั่วโมงทำงาน (Labour Productivity per Hour Worked) ทั้งนี้ในประเทศไทย ข้อมูลในระดับภาพรวมของประเทศและในระดับสาขาการผลิตนั้น ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้จัดทำดัชนีผลิตภาพแรงงานขึ้นทั้งแบบเฉลี่ยต่อคนและเฉลี่ยต่อชั่วโมง โดยใช้ข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ที่ราคาคงที่ ซึ่งจัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) และข้อมูลผู้มีงานทำ จากการสำรวจภาวะการทำงาน

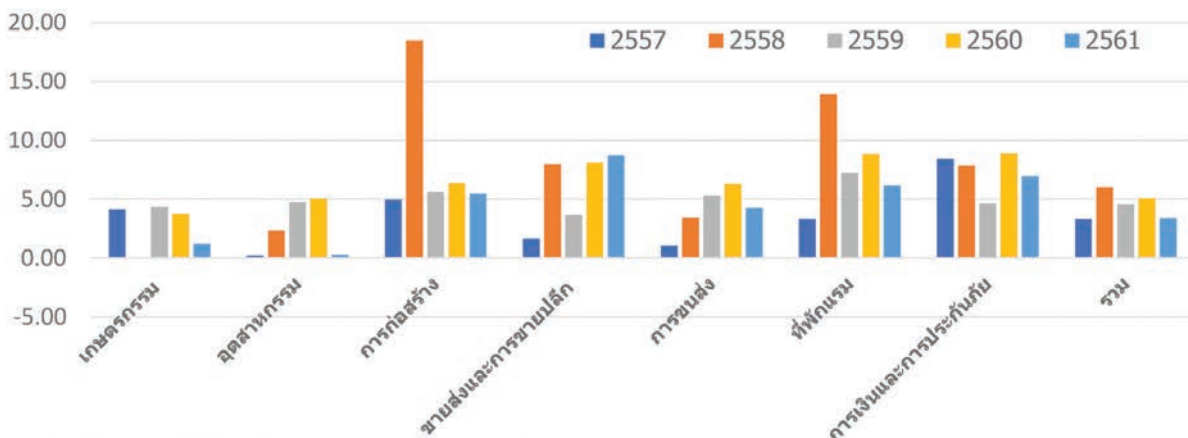

Growth of Labour Productivity 2552 - 2556

* ปี 2552 เกิดเกิดวิกฤตแฮมเบอร์เกอร์หรือวิกฤตสินเชื่อบีบไซม์ไพรม์
ปี 2554 เกิดวิกฤตอุทกภัยครั้งใหญ่

Growth of Labour Productivity 2557 - 2561

* ปี 2556 - 2557 เกิดวิกฤตการณ์การเมืองไทย

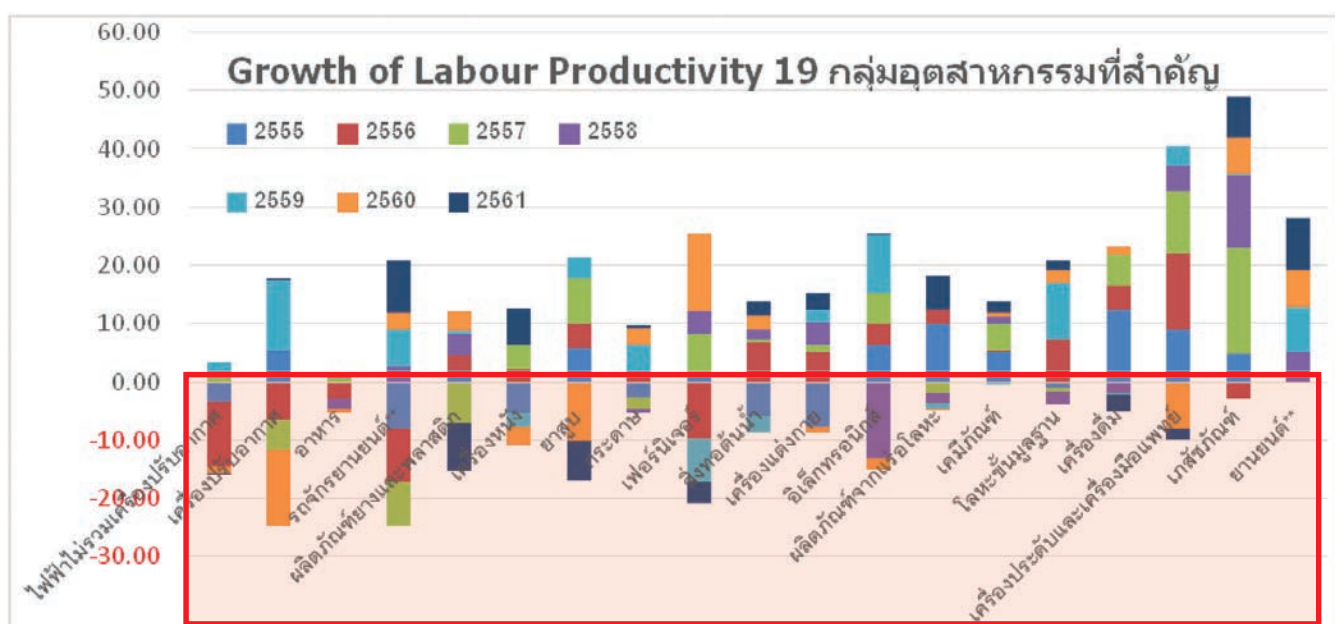
ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.)

ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (สศช.) นำมาคำนวณหาค่าดัชนีเป็นรายไตรมาส ทั้งนี้การเคลื่อนไหวของดัชนีทั้ง 2 แบบมีความสอดคล้องกันทั้งในรูปของระดับและอัตราการเปลี่ยนแปลงในส่วนของภาคอุตสาหกรรม สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม หรือ สศอ. ได้จัดทำดัชนีผลิตภาพแรงงานเฉลี่ยต่อชั่วโมงทำงานเป็นรายเดือนจำแนกตามการจัดประเภทมาตรฐานอุตสาหกรรมประเทศไทยปี 2552 (TSIC 2552) โดยตั้งแต่เดือนมกราคม 2554 จัดทำในภาพรวมภาคอุตสาหกรรมและจำแนกย่อยในระดับ 2 หลัก และตั้งแต่เดือนมกราคม 2559 ได้จัดทำลงลึกในระดับอุตสาหกรรมจำแนกย่อยในระดับ 4 หลัก

เมื่อพิจารณาข้อมูลในระดับประเทศในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ตั้งแต่ปี 2557-2561 ผลิตภาพแรงงานโดยรวมของประเทศขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 4.46 ถือว่าขยายตัวได้ค่อนข้างดีใกล้เคียงกับช่วงก่อนหน้า (2552-2556) ที่ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 3.09 แต่ในช่วงปี 2552-2556 ประเทศไทยประสบกับเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจครั้งใหญ่ 2 เหตุการณ์ คือ วิกฤตแฮมเบอร์เกอร์หรือวิกฤตสินเชื่อซับไพรม์ ในปี 2552 และวิกฤตอุทกภัยครั้งใหญ่ในปี 2554 ซึ่งหากไม่มีเหตุการณ์ดังกล่าว ผลิตภาพแรงงานในช่วงปี 2552 - 2556 น่าจะเติบโตได้มากกว่านี้ แต่เมื่อมองลึกลงไปทั้ง 2 ช่วงเวลาดังกล่าว ภาพที่คล้ายคลึงกันที่มองเห็นได้ คือ ภาคบริการมีผลิตภาพแรงงานดีกว่าภาคเกษตรและภาคอุตสาหกรรม โดยในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ผลิตภาพแรงงานในสาขาการผลิตต่าง ๆ ในภาคบริการ ขยายตัวเฉลี่ยอยู่ในช่วงร้อยละ 4-8 ขณะที่

ภาคเกษตรและภาคอุตสาหกรรมขยายตัวค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับสาขาการผลิตต่าง ๆ ในภาคบริการ โดยในภาคเกษตรและภาคอุตสาหกรรมผลิตภาพแรงงานขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 2.15 และ 2.58 ตามลำดับ

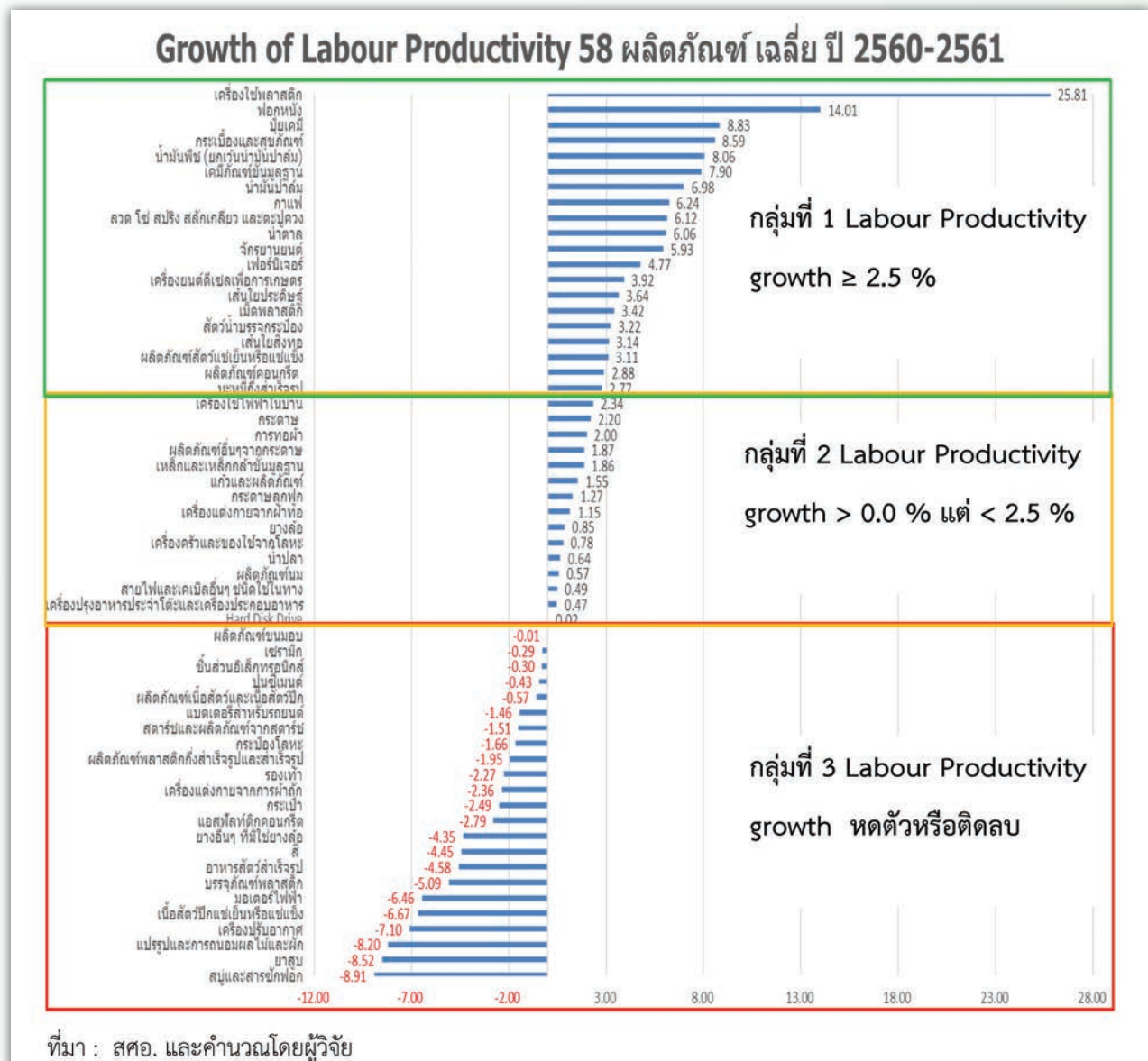

ที่มา : สศอ. และคำนวณโดยผู้วิจัย

ในทางทฤษฎีอัตราการเติบโตของผลิตภาพแรงงาน มีที่มาจาก 2 ส่วน คือ อัตราการเติบโตของผลรวมของผลิตภาพแรงงานในแต่ละสาขาการผลิต (Within-sector Productivity) และการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพแรงงานจากเคลื่อนย้ายแรงงาน (Labour Reallocation Productivity) ซึ่งมีรายงานการศึกษาว่า แรงงานจากภาคเกษตรที่อยู่ในระบบจะมีความยืดหยุ่นสูง ในการเคลื่อนย้ายเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ (ก่อสร้าง)² ดังนั้น ในระยะต่อไป ผลิตภาพแรงงานโดยรวมของประเทศอาจจะไม่สามารถเติบโตไปได้มากเท่านี้ถ้าหากไม่มีการดำเนินการหรือการออกมาตรการใด ๆ เนื่องจากแนวโน้มการเคลื่อนย้ายแรงงานเพิ่มเติม โดยเฉพาะจากภาคเกษตรไปยังภาคอื่น ๆ จะมีข้อจำกัดมากขึ้นในระยะข้างหน้าจากปัญหาต่าง ๆ อาทิ การที่แรงงานมีทักษะต่ำหรือมีทักษะแรงงานไม่ตรงกับความต้องการของตลาด (Skill Mismatch) ที่อุตสาหกรรมหรือภาคบริการต่าง ๆ จะพัฒนาไปสู่ธุรกิจที่มี

การใช้เทคโนโลยีเพิ่มมากขึ้น ทำให้ไม่สามารถย้ายไปยังสาขาการผลิตที่ต้องใช้ทักษะสูงกว่าได้ ทำให้ผลิตภาพแรงงานโดยรวมของประเทศต้องพึ่งพิงหรือขึ้นอยู่กับผลิตภาพแรงงานในแต่ละสาขาการผลิตเพียงอย่างเดียวหรือตัวขับเคลื่อนผลิตภาพแรงงานจะเหลือแค่ตัวเดียวจากทั้งหมดสองตัว

² ดร. เสาวณี จันทะพงษ์

จากภาพใหญ่มองลึกลงไปภาพย่อยของผลิตภาพแรงงานในรายกลุ่มอุตสาหกรรมที่สำคัญทั้งหมด 19 กลุ่ม โดยใช้ข้อมูลดัชนีดัชนีผลิตภาพแรงงานเฉลี่ยต่อชั่วโมงทำงานเป็นรายเดือนตั้งแต่เดือนมกราคม 2554 จนถึงเดือนธันวาคม 2561 นำมาคำนวณหาอัตราการเติบโตของผลิตภาพแรงงานของทั้ง 19 กลุ่ม เป็นรายปี ทำให้ได้ข้อมูลทั้งหมด 7 ปีย้อนหลัง ตั้งแต่ปี 2555 - 2561 ซึ่งจากข้อมูลดังกล่าว พบว่า หากใช้เกณฑ์ตัวชี้วัดจากแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) ที่กำหนดให้ในช่วงปี 2561-2565 ผลิตภาพแรงงานขยายตัวไม่ต่ำกว่าร้อยละ 2.5 ต่อปี จะมีถึง 15 จาก 19 กลุ่มอุตสาหกรรม ที่ค่าเฉลี่ยในช่วง 7 ปีล่าสุดยังมีค่าไม่ถึงร้อยละ 2.5 ในขณะที่ 4 กลุ่มอุตสาหกรรมที่ผลิตภาพแรงงานเฉลี่ยขยายตัวไม่ต่ำกว่าร้อยละ 2.5 ได้แก่ เครื่องดื่ม เครื่องประดับ และเครื่องมือแพทย์ เกล็ดภัณฑ์ และยานยนต์³ ทั้งนี้ 15 กลุ่มที่ผลิตภาพแรงงานขยายตัวไม่ถึงร้อยละ 2.5 เรียงจากน้อยไปมาก ได้แก่ 1) ไฟฟ้าไม่รวมเครื่องปรับอากาศ 2) เครื่องปรับอากาศ 3) อาหาร 4) รถจักรยานยนต์ 5) ผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก 6) เครื่องหนัง 7) ยาสูบ 8) กระดาษ 9) เฟอร์นิเจอร์ 10) สิ่งทอผ้า 11) เครื่องแต่งกาย 12) อิเล็กทรอนิกส์ 13) ผลิตภัณฑ์จากแร่โลหะ 14) เคมีภัณฑ์ และ 15) โลหะขั้นมูลฐาน

เมื่อได้เห็นภาพของทั้ง 19 กลุ่มอุตสาหกรรมแล้ว พบว่ามีถึง 15 กลุ่มที่ผลิตภาพแรงงานมีสถานะไม่สู้ดีสักเท่าไร คำถามต่อไปก็คือ กลุ่มไหนหรือใคร ควรจะเป็นกลุ่มที่ภาครัฐควรจะไปดูแลเพื่อให้ถูกฝาถูกตัวและมีประสิทธิภาพสูงสุด คำตอบของคำถามดังกล่าว สามารถหาได้จากการพิจารณาผลิตภาพแรงงานลึกลงไปอีกในระดับผลิตภัณฑ์หรือรายสินค้า

ของ 15 กลุ่มที่ผลิตภาพแรงงานมีค่าไม่สู้ดีเท่าไร โดยยังคงยึดเอาเกณฑ์ตัวชี้วัดจากแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) ที่กำหนดให้ในช่วงปี 2561-2565 ผลิตภาพแรงงานขยายตัวไม่ต่ำกว่าร้อยละ 2.5 ต่อปี เหมือนการพิจารณาในระดับกลุ่มอุตสาหกรรมเป็นตัวแบ่ง ซึ่งภายใต้ 15 กลุ่มดังกล่าว สามารถแบ่งออกได้เป็น 58 ผลิตภัณฑ์ โดยหากผลิตภัณฑ์หรือสินค้าใดมีผลิตภาพแรงงานเฉลี่ยขยายตัวไม่ต่ำกว่าร้อยละ 2.5 จะจัดอยู่ในกลุ่มที่ 1 ผลิตภัณฑ์หรือสินค้าใดมีผลิตภาพแรงงานน้อยกว่าร้อยละ 2.5 จนถึงร้อยละ 0.0 จะจัดอยู่ในกลุ่มที่ 2 และ ผลิตภัณฑ์หรือสินค้าใดมีผลิตภาพแรงงานหดตัวหรือติดลบ จะจัดอยู่ในกลุ่มที่ 3 ซึ่งทั้ง 2 กลุ่มหลัง เป็นกลุ่มที่ภาครัฐควรจะไปดูแลโดยให้ความสำคัญเร่งด่วนกับให้ความสำคัญเร่งด่วนกับกลุ่มที่ 3 ทั้งนี้ทำการศึกษาดัชนีผลิตภาพแรงงานเฉลี่ยต่อชั่วโมงทำงานเป็นรายเดือนตั้งแต่เดือนมกราคม 2559 จนถึงเดือนธันวาคม 2561 นำมาคำนวณหาอัตราการเติบโตของผลิตภาพแรงงานของทั้ง 58 ผลิตภัณฑ์เป็นรายปี ทำให้ได้ข้อมูลปี 2560 และปี 2561⁴

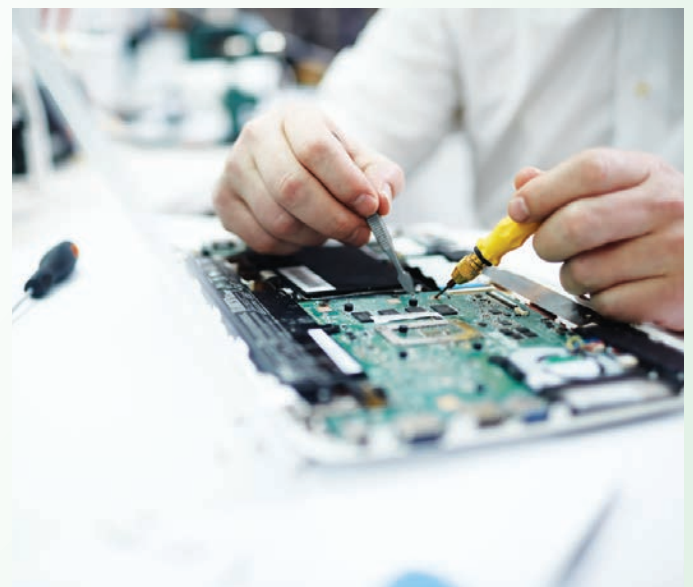
³ อุตสาหกรรมยานยนต์ไม่ได้นำเข้าข้อมูลปี 2554 - 2557 มาคำนวณรวม เนื่องจากเป็นช่วงที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัย ปี 2554 และผลจากโครงการรถคันแรก

⁴ ข้อมูลระดับผลิตภัณฑ์หรือรายสินค้า (TSIC 4 หลัก) สศอ.เผยแพร่ตั้งแต่เดือนมกราคม 2559 เป็นต้นมา

ผลการศึกษาพบว่าใน 58 ผลิตภัณฑ์ของ 15 กลุ่มอุตสาหกรรม มีจำนวนถึง 38 ผลิตภัณฑ์ หรือประมาณ 2 ใน 3 ที่ผลิตภาพแรงงานเฉลี่ยตั้งแต่ปี 2560 -2561 ขยายตัวไม่ถึงร้อยละ 2.5 โดยแบ่งเป็น กลุ่มที่ 2 คือ ผลิตภาพแรงงานขยายตัวน้อยกว่าร้อยละ 2.5 จนถึงร้อยละ 0.0 มีทั้งหมด 15 ผลิตภัณฑ์เรียงจากค่ามากไปน้อยได้แก่ 1) เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน 2) กระดาษ 3) การทอผ้า 4) ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ จากกระดาษ 5) เหล็กและเหล็กกล้าขั้นมูลฐาน 6) แก้วและผลิตภัณฑ์ 7) กระดาษลูกฟูก 8) เครื่องแต่งกายจากผ้าทอ 9) ยางล้อ 10) เครื่องครัวและของใช้จากโลหะ 11) น้ำปลา 12) ผลิตภัณฑ์นม 13) สายไฟและเคเบิลอื่น ๆ ชนิดใช้ในทาง 14) เครื่องปรุงอาหารประจำโต๊ะและเครื่องประกอบอาหาร และ 15) Hard Disk Drive ส่วนที่เหลืออีก 23 ผลิตภัณฑ์ จัดอยู่ในกลุ่มที่ 3 คือ ผลิตภาพแรงงานหดตัวหรือติดลบ เรียงจากค่ามากไปน้อยได้แก่ 1) ผลิตภัณฑ์ขนมอบ 2) เซรามิก 3) ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ 4) ปูนซีเมนต์ 5) ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์และเนื้อสัตว์ปีก 6) แบตเตอรี่สำหรับรถยนต์ 7) สตาร์ชและผลิตภัณฑ์จากสตาร์ช 8) กระป๋องโลหะ 9) ผลิตภัณฑ์พลาสติกกึ่งสำเร็จรูปและสำเร็จรูป 10) รองเท้า 11) เครื่องแต่งกายจากการผ้าถัก 12) กระเป๋ 13) แอสฟัลต์ติกคอนกรีต 14) ยางอื่น ๆ ที่มีโซ่ยางล้อ 15) สี 16) อาหารสัตว์สำเร็จรูป 17) บรรจุภัณฑ์พลาสติก 18) มอเตอร์ไฟฟ้า 19) เนื้อสัตว์ปีกแช่เย็นหรือแช่แข็ง 20) เครื่องปรับอากาศ 21) ผลิตภัณฑ์ผลไม้

และผักแปรรูป 22) ยาสูบ และ 23) สบู่และสารซักฟอก ทั้งนี้หลายผลิตภัณฑ์ข้างต้นมีความสำคัญสูงต่อภาคอุตสาหกรรมทั้งทางด้านการจ้างงานและการสร้างรายได้ให้กับประเทศ อาทิ เหล็กและเหล็กกล้า ผลิตภัณฑ์ยาง Hard Disk Drive ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องปรับอากาศ อย่างไรก็ตามในหลายผลิตภัณฑ์ที่ผลิตภาพแรงงานกำลังมีปัญหา แต่ในสถานการณ์ปัจจุบันของโรงงานแต่ละแห่งอาจมีได้เป็นเช่นนั้นก็ได้ เนื่องจากข้อจำกัดของข้อมูลที่พิจารณาในระดับผลิตภัณฑ์หรือสินค้ามีเพียงแค่ 3 ปี ซึ่งถือว่าน้อย

จากผลการศึกษาทำให้เราสามารถคัดกรองผู้ประกอบการ กลุ่มที่ภาครัฐควรจะไปดูแลโดยให้ความสำคัญเป็นการเร่งด่วนเพื่อไม่ให้เขาเหล่านั้นต้องตกอยู่ในสถานะ “ตกขบวน” ไม่ได้ไปต่อ ซึ่งในกลุ่มที่ 1 ภาครัฐอาจจะเฝ้าดูอยู่ห่าง ๆ หรือ หากจะมีมาตรการการส่งเสริมพัฒนาให้แข็งแรงยิ่งขึ้น อาจจะเข้าไปพัฒนาทักษะชุดใหม่ที่สามารถทำงานร่วมกับหุ่นยนต์ และระบบอัตโนมัติได้ โดยเฉพาะทักษะด้านเทคโนโลยีและดิจิทัล การคิดวิเคราะห์และการคิดเชิงนวัตกรรม ความคิดเชิงสร้างสรรค์ และความคิดริเริ่ม รวมถึง “Human skill” ที่สามารถเข้าใจจิตใจ และอารมณ์ของผู้อื่นได้ ซึ่งหุ่นยนต์ไม่สามารถเรียนรู้สิ่งเหล่านี้ได้ ในกลุ่มที่ 2 และ 3 อาจจะมีความต้องการพัฒนาที่คล้ายกัน คือ ต้องเร่งยกระดับผลิตภาพแรงงานโดยการปิดช่องว่างของทักษะ (Skill Gap) ซึ่งหมายถึง การที่แรงงานมีทักษะในการทำงาน ไม่เพียงพอที่จะทำงานในความรับผิดชอบได้ตามความคาดหวัง ของนายจ้าง โดยในระยะสั้น อาจจะจัดฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะ ความรู้ โดยเน้น On the Job Training และ Train the Trainer หรือส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและ สถานประกอบการเพื่อให้เกิดการถ่ายทอดแลกเปลี่ยนความรู้ และสร้างองค์ความรู้ใหม่ระหว่างกัน ส่วนในระยะยาว ควรจัดทำ มาตรฐานวิชาชีพ และการรับรองมาตรฐาน/คุณภาพวิชาชีพ ที่เกี่ยวกับสมรรถนะที่พึงประสงค์ ตามความต้องการจ้างงาน ในภาคอุตสาหกรรมเพื่อนำไปสู่การรับรองคุณภาพของกำลังคน และการกำหนดค่าตอบแทน เป็นการสร้างแรงจูงใจให้แรงงาน พัฒนาทักษะฝีมือแรงงานเพื่อแลกกับค่าจ้างที่จะเพิ่มสูงขึ้น โดยในอนาคตข้างหน้าภาคการศึกษาและอุตสาหกรรมจะต้องมีความเชื่อมโยงกันมากยิ่งขึ้น เพื่อผลิตบุคลากรที่มีการบูรณาการ

ระหว่างการเรียนรู้กับการทำงานจริงในสถานประกอบการ ทั้งนี้ การเข้าไปดูแลหรือการออกนโยบายมาตรการเพื่อช่วยเหลือ เป็นการเฉพาะกลุ่มเช่นนี้ ถือได้ว่าเป็นนโยบายหรือมาตรการ แบบเจาะจง หรือ Targeted Policy ซึ่งทั้งหมดนี้จะเกิดขึ้น มิได้เลย หากไม่มี “ข้อมูล” ที่ถูกต้อง ครบถ้วน เป็นระบบ และมีความเป็นปัจจุบัน เป็นฟันเฟืองหลักในการขับเคลื่อน เพื่อท้ายที่สุดเราทุกคนจะได้ก้าวเดินไปข้างหน้าพร้อมกัน และไม่หลงลืมทิ้งใครไว้อยู่ข้างหลัง

จัดทำโดย :
นายอภิชัยก์ อำนวยกาญจน์สิน

แหล่งข้อมูลอ้างอิง :

- https://www.nesdb.go.th/article_attach/Binder6.pdf
- https://www.bot.or.th/Thai/Statistics/Articles/Doc_Lib_statisticsHorizon/labour%20productivity%20Index.pdf
- https://www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/DocLib_/Article4_08_58.pdf
- <https://www.bot.or.th/Thai/Statistics/EconomicAndFinancial/Pages/StatRealsectorIndices.aspx>
- http://www.oie.go.th/sites/default/files/attachments/industry_index/labaprod.xlsx

“Special Economic Zones” เทรนด์โลกมาแรง...ย้อนมองไทยดินมาไกลแค่ไหน

กองนโยบายอุตสาหกรรมมหภาค

สำหรับประเทศไทย เขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zones: SEZs) เป็นนโยบายการพัฒนาเชิงพื้นที่ที่รัฐบาลให้ความสำคัญสูงเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจ ดึงดูดการลงทุน กระจายรายได้ และความเจริญไปสู่ภูมิภาคมากขึ้น ซึ่งจะช่วยลดปัญหาความเหลื่อมล้ำ และขับเคลื่อนประเทศไปสู่การหลุดพ้นกับดักรายได้ปานกลาง (Middle Income Trap) แต่หากลองมองไกลออกไปดูเทรนด์การพัฒนาในระดับโลกพบว่า การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการพัฒนา (United Nations Conference on Trade and Development: UNCTAD) ได้เปิดตัวรายงานการลงทุนของโลกปี 2019 (World Investment Report (WIR) 2019) โดยกำหนดเรื่อง SEZs เป็นหัวข้อหลักของรายงาน และระบุว่า SEZs เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI) ซึ่งปัจจุบันหลายประเทศได้นำนโยบายนี้มาใช้ในการพัฒนาประเทศ และ SEZs มีอัตราการเติบโตแบบก้าวกระโดด จึงอาจกล่าวได้ว่า SEZs เป็นเทรนด์โลกที่กำลังมาแรงในขณะนี้

SEZs มีชื่อเรียกแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ เช่น Free Trade Zones, Export Processing Zones และ Industrial Estates Zone โดยเป็นการจัดตั้งเขตพื้นที่เป็นการเฉพาะเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการค้าและการลงทุน รวมทั้ง การให้สิทธิพิเศษบางประการในการดำเนินกิจการต่าง ๆ อาทิ การอุตสาหกรรม การพาณิชย์กรรม การบริการ หรือกิจการอื่นที่เป็นประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจของประเทศ โดยแนวคิดพื้นฐานของ SEZs คือ การกำหนดขอบเขตของพื้นที่พิเศษที่มีการเลือกใช้นโยบายทางเศรษฐกิจที่แตกต่างไปจากพื้นที่อื่น ๆ จึงทำให้การบริหารจัดการ SEZs มีความคล่องตัวในการอำนวยความสะดวกด้านการลงทุน นโยบายการจัดเก็บภาษี การจ้างงาน รวมถึงการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเหนือกว่าพื้นที่โดยทั่วไป ซึ่ง SEZs ส่วนใหญ่เน้นส่งเสริมด้านโครงสร้างพื้นฐาน การลดขั้นตอนด้านพิธีการศุลกากรและกำแพงภาษี รวมถึงการออกกฎระเบียบที่เป็นมิตรกับภาคธุรกิจ เช่น การถือครองที่ดิน การออกใบอนุญาตหรือการจ้างงานที่ง่ายขึ้น และการลดขั้นตอนการติดต่อราชการต่าง ๆ

ที่มา: www.bangkokbiznews.com

WIR 2019 ระบุว่า ปัจจุบันมีพื้นที่ SEZs มากถึง 5,400 แห่ง ใน 147 ประเทศ ซึ่งเป็นอัตราการเติบโตแบบก้าวกระโดด โดยเพิ่มขึ้นถึง 4,000 แห่งในช่วงระยะ 5 ปีที่ผ่านมา และยังมีอีกกว่า 500 แห่งที่รอการเปิดตัว ทั้งนี้ การเติบโตของอุตสาหกรรมการผลิตระหว่างประเทศและการเชื่อมโยงของห่วงโซ่อุปทานโลกตั้งแต่ช่วงปลาย ค.ศ. 1990 จนถึง 2000 เป็นปัจจัยสำคัญที่ผลักดันให้จำนวนของ SEZs โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ซึ่งหากพิจารณาประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาค CLMVT มีข้อมูลที่น่าสนใจว่า นอกจากประเทศเวียดนามที่มีการใช้ SEZs เป็นกลไกส่งเสริมการลงทุนนับตั้งแต่มีการประกาศปฏิรูปประเทศเมื่อปี 1986 เป็นต้นมา สปป.ลาว ก็เป็นอีกหนึ่งประเทศที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนา SEZs เพื่อตอบสนองยุทธศาสตร์เส้นทางสายไหม (Belt and Road Initiative: BRI) ของประเทศจีนที่มีอาณาเขตพื้นที่ติดต่อกัน โดยปัจจุบัน สปป.ลาว มี SEZs และเขตเศรษฐกิจเฉพาะถึง 10 แห่ง ที่มีการอนุมัติและเริ่มดำเนินการแล้ว รวมถึงเมียนมาที่ได้มีการประกาศจัดตั้งโครงการเขตเศรษฐกิจพิเศษเจ้าผิวัก (Kyaukphyu Special Economic Zone-KPSEZ) เป็นโครงการเขตเศรษฐกิจพิเศษแห่งที่ 3 โดยนักวิเคราะห์ต่างคาดการณ์ว่า ประเทศจีนน่าจะวางแผนเข้ามาลงทุนในเขตเศรษฐกิจเจ้าผิวักอย่างจริงจังตามยุทธศาสตร์ BRI เนื่องจากการเชื่อมต่อไปยังเมืองเจ้าผิวักจะเป็นการเปิดเส้นทางใหม่ของจีนไปสู่มหาสมุทรอินเดียและเป็นประตูสู่ประเทศในตะวันออกกลางและภูมิภาคอื่นๆ ต่อไป ซึ่งภูมิภาคที่พบว่ามี SEZs มากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ทวีปเอเชีย มีจำนวนสูงถึง 4,046 แห่ง โดยเฉพาะประเทศจีนและอินเดียที่มี SEZs จำนวนมากถึง 2,543 แห่ง และ 373 แห่ง ตามลำดับ สำหรับประเทศไทย WIR 2019 ระบุว่า มี SEZs ทั้งสิ้นรวม 74 แห่ง โดย WIR 2019 ได้ยกไทยให้เป็นตัวอย่างในการใช้การรวมตัวในระดับภูมิภาค (Regional Integration) เพื่อส่งเสริมการพัฒนา SEZs ตามแนวชายแดน) รองลงมาเป็นทวีปลาตินอเมริกาและแคริบเบียน มีจำนวน 486 แห่ง และทวีปอเมริกาเหนือมีจำนวน 262 แห่ง ตามลำดับ

ในด้านรูปแบบของ SEZs นั้น โดยทั่วไป SEZs จะเป็นเขตพื้นที่เสรีที่เน้นการอำนวยความสะดวกทางการค้าและโลจิสติกส์ ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะส่วนใหญ่ของ SEZs ในประเทศที่พัฒนาแล้ว ในขณะที่ประเทศกำลังพัฒนามีแนวโน้มการพัฒนา SEZs โดยมุ่งเน้นที่การบริการและใช้นวัตกรรมเป็นตัวขับเคลื่อนเพื่อยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมของตนเอง นอกจากนี้ ในรายงาน WIR 2019 ยังได้ระบุถึง SEZs รูปแบบใหม่ๆ ที่มีวัตถุประสงค์ที่หลากหลายมากกว่าเพื่อดึงดูดการลงทุน

เช่น SEZs เพื่ออุตสาหกรรมไฮเทค บริการทางการเงินหรือท่องเที่ยว ซึ่งเป็นสิ่งที่สะท้อน SEZs ยุคใหม่จะมีขอบเขตการดำเนินงานที่กว้างกว่า SEZs ยุคเดิมที่มุ่งเน้นเพื่อการค้าและอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้นเป็นหลัก

หากลองมองย้อนกลับมาที่ประเทศไทย ในบทความนี้จะขอลำดับถึงเฉพาะเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนและเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) ตามนโยบายของรัฐบาลที่สามารถมองเห็นภาพได้อย่างชัดเจนในปัจจุบัน ซึ่ง SEZs ทั้ง 2 ประเภทจัดตั้งขึ้นด้วยวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน กล่าวคือ **เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน** จัดตั้งขึ้นเพื่อกระจายความเจริญสู่ภูมิภาคยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน จัดระเบียบความมั่นคงชายแดนและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยใช้ประโยชน์จากประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยรัฐบาลได้กำหนดให้พื้นที่ชายแดน 10 จังหวัด ได้แก่ ตาก สระแก้ว มุกดาหาร ตราด สงขลา หนองคาย นครพนม กาญจนบุรี นราธิวาส และเชียงราย เป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่รัฐบาลให้การสนับสนุนในด้านสิทธิประโยชน์การลงทุน การจัดตั้งศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จ การบริหารจัดการแรงงานสาธารณสุข และความมั่นคง การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและด้านบุคลากร และจัดหาพื้นที่พัฒนาเพื่อใช้ประโยชน์

ที่มา: <https://sites.google.com>

สำหรับการลงทุน ในส่วนของ EEC เป็นแผนยุทธศาสตร์ภายใต้ นโยบายไทยแลนด์ 4.0 ด้วยการพัฒนาเชิงพื้นที่ที่ต่อยอดความสำเร็จมาจากโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกหรือ Eastern Seaboard ยกกระดับพื้นที่ 3 จังหวัด ได้แก่ ชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา ให้เป็นเขตเศรษฐกิจชั้นนำของเอเชีย โดยการส่งเสริมการลงทุนเพื่อยกระดับอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงของประเทศ มีการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค เพื่อเพิ่มศักยภาพรองรับการลงทุน การพัฒนากิจกรรมทางเศรษฐกิจและการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในพื้นที่ รวมทั้ง การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และ

การจัดระบบการสะสมเทคโนโลยีเพื่ออนาคตที่ยั่งยืนของประเทศไทย เพิ่มความสามารถในการแข่งขันและทำให้เศรษฐกิจของไทยเติบโตได้ในระยะยาว ซึ่งหากพิจารณาถึงวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งจะเห็นได้ว่า SEZs ทั้ง 2 ประเภทมีวัตถุประสงค์การจัดตั้งที่ต่างกัน จึงส่งผลให้มีรูปแบบการพัฒนา รวมถึงการออกสิทธิประโยชน์ดึงดูดนักลงทุนที่ต่างกันตามไปด้วย เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน มุ่งเน้นดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศและเหมาะสำหรับการเป็นฐานการผลิตและพัฒนาอุตสาหกรรมสำหรับผู้ประกอบการ SMEs ไทย ที่ต้องการจะขยายการค้าการลงทุนโดยใช้ประโยชน์จากการเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งในด้านของวัตถุดิบและแรงงาน แต่ EEC มุ่งเน้นดึงดูดการลงทุนระดับโลกซึ่งเป็นนักลงทุนรายใหญ่ ๆ ให้เข้าไปลงทุนและเชื่อมโยงกับผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อให้เกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยีและการพัฒนาสินค้าและบริการในยุคดิจิทัล

ในเมื่อ SEZs เป็นรูปแบบการพัฒนาที่ได้รับความนิยมในระดับโลกหรือเป็นเทรนด์โลกมาแรงในปัจจุบันอ้างอิงตามรายงาน WIR 2019 และไทยเองก็กำลังเดินอยู่บนถนนสายเดียวกันกับประเทศอื่น ๆ ทั่วโลก คำถามคือ แล้วปัจจุบันไทยเดินมาไกลแค่ไหนในแง่ของความสำเร็จจากการดำเนินนโยบาย SEZs เราลองมาพิจารณาความคืบหน้าของ SEZs สะท้อนผ่านตัวเลขด้านการลงทุนของ SEZs ทั้ง 2 ประเภท ประกอบกับความพร้อมในด้านของการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการลงทุน โดยจากข้อมูลรายงานความก้าวหน้าการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ณ เดือนกันยายน 2562 ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พบว่า มีมูลค่าการลงทุน/การขอรับส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน รวม 10 จังหวัด ตั้งแต่ปี 2558-เดือนสิงหาคม 2562 ประมาณ 23,333 ล้านบาท ประกอบด้วย การขอรับการส่งเสริมการลงทุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน หรือ BOI จำนวน 68 โครงการ วงเงิน 10,996.23 ล้านบาท การลงทุนพัฒนาที่ราชพัสดุในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดตราด กาญจนบุรี และนครพนม รวม 5,106 ล้านบาท และการจัดตั้งธุรกิจใหม่ 3,622 ราย มูลค่าทุนจดทะเบียนรวม 7,231.09 ล้านบาท ซึ่งหากพิจารณาเฉพาะมูลค่าการขอรับส่งเสริมการลงทุนจาก BOI จะพบว่า การขอรับส่งเสริมการลงทุนส่วนใหญ่จะอยู่ในจังหวัดตาก สงขลา และสระแก้ว ตามลำดับ ในส่วนของ EEC

จากข้อมูลภาวะการณ์ส่งเสริมการลงทุน ของ BOI พบว่า มูลค่าการลงทุน ตั้งแต่ปี 2560-เดือนมิถุนายน 2562 มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 760,029 ล้านบาท และมูลค่าการลงทุนส่วนใหญ่จะอยู่ในจังหวัดชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา ตามลำดับ โดยเป็นการลงทุนในอุตสาหกรรมเดิมที่ไทยมีฐานการผลิตอยู่ก่อนแล้ว เช่น ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ ยานยนต์และชิ้นส่วน การเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ เครื่องใช้ไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

จากตัวเลขด้านการลงทุนข้างต้น จะเห็นได้ว่า มูลค่าการลงทุนใน EEC ค่อนข้างสูงมากเมื่อเทียบกับ เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ซึ่งไม่เป็นที่น่าแปลกใจเพราะ EEC มีความพร้อมในด้านโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อต่อการลงทุนอยู่แล้ว ประกอบกับที่ผ่านมารัฐบาลได้ทุ่มลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์อย่างจริงจังและเต็มที่ ดังจะเห็นได้จากการที่รัฐบาลได้ตั้งเป้าหมายให้เกิดการยกระดับการลงทุนใน EEC ทุกด้าน ไม่ต่ำกว่า 1.5 ล้านล้านบาท ใน 5 ปีแรก เพื่อให้เกิดฐานเทคโนโลยีใหม่ของประเทศ และเกิดการพัฒนาคน ความรู้และเทคโนโลยีให้ก้าวทันโลกอนาคต ซึ่งมีความคืบหน้าการดำเนินงานในหลายด้าน เช่น การลงนามก่อสร้างรถไฟความเร็วสูงเชื่อม 3 สนามบิน มูลค่า 6 พันล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐฯ การพัฒนาท่าเรือน้ำลึก มาบตาพุด มูลค่า 1 พันล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐ รวมทั้ง การคัดเลือกเอกชนที่จะเข้ามาลงทุนพัฒนาสนามบินอู่ตะเภาในรูปแบบการลงทุนร่วมภาครัฐและเอกชนหรือ PPP การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล Thailand Digital Valley การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาและภาคอุตสาหกรรมเพื่อผลิตบุคลากรที่มีทักษะรองรับการลงทุนในอนาคต¹ นอกจากนี้ ยังมีความคืบหน้าในด้านอื่น ๆ อาทิ การเร่งลงทุนในอุตสาหกรรม New S-Curve เช่น อุตสาหกรรมหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ และอุตสาหกรรม

ที่มา: <https://canchamthailand.org>

¹ ที่มา: จากการเปิดเผยของโฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี สื่อผู้จัดการออนไลน์ <https://mgronline.com/uptodate/detail/9620000082698>, 28 สิงหาคม 2562

การบินเพิ่มมากขึ้น โดยอุตสาหกรรมการบิน ความสำเร็จในช่วงแรกอยู่ที่ศูนย์ซ่อมบำรุงอากาศยาน (MRO) ซึ่งอยู่ในช่วงการเจรจาระหว่างการบินไทยและแอร์บัส กำหนดมาตรการดึงดูดแรงงานทักษะสูงจากต่างชาติเป็นครั้งแรกในไทย โดยเฉพาะสมาร์ทวิซ่า และการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากแรงงานทักษะสูงที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดร้อยละ 17 ซึ่งสามารถช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานทักษะสูงได้ในระยะสั้น ดึงดูดให้มหาวิทยาลัยระดับโลกเข้ามาตั้งในไทยได้สำเร็จ โดยเฉพาะมหาวิทยาลัย CMKL สถาบันร่วมระหว่างมหาวิทยาลัยคาร์เนกีเมลลอนกับสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยเปิดรับนักศึกษารุ่นแรกในปีการศึกษา 2561 ในหลักสูตรระดับปริญญาโท สาขาวิศวกรรมไฟฟ้าและคอมพิวเตอร์ และสาขาวิศวกรรมซอฟต์แวร์ และหลักสูตรระดับปริญญาเอก สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้าและคอมพิวเตอร์ รวมถึงการเปิดให้บางคณะของมหาวิทยาลัยแห่งชาติไต้หวัน (NTU) เข้ามาเปิดสอนในไทย นอกจากนี้ รัฐบาลยังได้ร่วมมือกับญี่ปุ่นในการพัฒนาวิศวกรคุณภาพสูง ภายใต้หลักสูตร KOSEN นับเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญในการผลิตแรงงานทักษะสูงที่จำเป็นต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศไทย แม้ว่า

จำนวนบัณฑิตที่สถาบันต่าง ๆ จะผลิตได้ในช่วงเริ่มแรกจะยังน้อยมากก็ตาม² ในวันนี้ EEC จึงถือเป็นจุดขายสำคัญของรัฐบาลที่จะชักจูงนักลงทุนต่างชาติให้เข้ามาลงทุนในพื้นที่

แต่อย่างไรก็ตาม ถึงแม้จะพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจะถูกมองว่าเกิดยาก เนื่องจากไม่มีความคืบหน้าด้านการลงทุนเท่าใดนัก แต่ในความเป็นจริงแล้ว รัฐบาลยังคงให้ความสำคัญโดยยังคงจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในด้านต่าง ๆ ให้มีความพร้อมรองรับการลงทุนในอนาคต เช่น ด้านการขนส่ง อาทิ ถนน ที่ส่วนใหญ่เป็นแผนการก่อสร้างขยายถนนจากเดิม 2 ช่องจราจร เพิ่มเป็น 4 ช่องจราจร และบางพื้นที่เป็นการก่อสร้างเส้นทางสายใหม่ เช่น ถนนมอเตอร์เวย์ ท่าอากาศยาน มีการปรับปรุงท่าอากาศยาน เช่น ท่าอากาศยานแม่สอด จังหวัดตาก โดยมีการก่อสร้างทางขับ ลานจอดเครื่องบิน รวมทั้งก่อสร้างอาคารผู้โดยสารหลังใหม่แล้วเสร็จ สะพาน เช่น มีการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเมยแห่งที่ 2 แล้วเสร็จ โดยมีพิธีเปิดอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2562 โดยพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ร่วมเป็นประธานฝ่ายไทย พร้อมกับนางองซาน ซูจี ที่ปรึกษาแห่งรัฐของเมียนมา ซึ่งสามารถใช้เป็นเส้นทางเชื่อมโยงการค้าคมนาคมขนส่งทางบก

² ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก <https://www.eeco.or.th/en/pr/TDRIHighlightEECGreatProject>

ความพร้อมของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษรายพื้นที่

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ 10 พื้นที่	ประกาศพื้นที่	สิทธิประโยชน์ทางการเข้าพามา และการเปิดให้ลงทุน	OSS การลงทุน	โครงสร้างพื้นฐานสำคัญ/ด้านศุลกากร ¹ (ปีแล้วเสร็จ)	พัฒนาลังคมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	การจัดหาที่ดินเพื่อใช้ประโยชน์เป็นพื้นที่พัฒนา ²	OSS แรงงาน สาธารณสุข และความมั่นคง จังหวัด ... ³	ผังเมือง ⁴ (ขบถอน)
ตาก	✓	✓	✓	2565	✓	✓	✓	4/18
สระแก้ว	✓	✓	✓	2564	✓	✓	✓	5/18
ตราด	✓	✓	✓	2562	✓	✓	✓	8-9/18
มุกดาหาร	✓	✓	✓	2563	✓	✓		5/18
สงขลา	✓	✓	✓	2564	✓	✓	✓	7/18
หนองคาย	✓	✓	✓	2563	✓	✓		5/18
นครพนม	✓	✓	✓	2564	✓	✓		4/18
เชียงราย	✓	✓	✓	2563	✓		✓	5/18
กาญจนบุรี	✓	✓	✓	2562	✓	✓	✓	6/18
นราธิวาส	✓	✓	✓	2566	✓		✓	4/18

¹ โครงสร้างพื้นฐาน ได้รับงบประมาณปี 2558 -2562 แล้วอยู่ระหว่างดำเนินการก่อสร้าง

² สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย 629 ไร่ ไร่ ไร่ กบ. เช่นแก้ว และพื้นที่ส่วนที่เหลืออยู่ระหว่างดำเนินการในพื้นที่ /นราธิวาส คบถ. อยู่ระหว่างรอรับจัดสรรงบประมาณแล้วจัดซื้อที่ดิน/ เชียงราย: คณะกรรมการด้านการจัดหาที่ดินและบริหารจัดการที่ดินได้ใช้

ยกเลิกการจัดหาที่ดินของรัฐเพื่อใช้ประโยชน์ที่ดินและส่งเสริมการลงทุน SEZ เชื้อสายตามมาตรการส่งเสริมการลงทุน มาตราการด้านแรงงาน และมาตรการทางภาษีเมืองของการจัดหาที่ดิน

³ ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านแรงงาน สาธารณสุข และความมั่นคง (OSS) ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอุดรธานี หนองคาย และนครพนม จัดตั้งแล้วแต่การดำเนินงานแตกต่างกันไป - กับ อยู่ระหว่างการจัดทำกับ สป.ปว. เพื่อได้แรงงานเข้ามาทำงาน

อย่างถูกกฎหมาย

⁴ ขั้นตอนการวางและจัดทำผังเมืองรวม SEZ รวม 18 ขั้นตอน

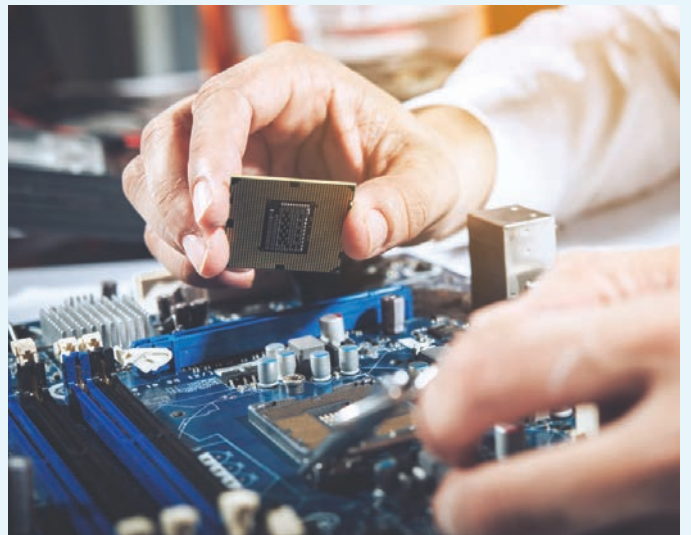
ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, กันยายน 2562

ในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก หรือ East-West Economic Corridor และสามารถรองรับปริมาณการจราจรที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพิ่มความสะดวกในการขนส่งสินค้า การเดินทาง การท่องเที่ยว และช่วยเพิ่มศักยภาพการค้าการลงทุนระหว่างประเทศไทยและเมียนมา รวมทั้งประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง นอกจากนี้ ยังมีการก่อสร้างด้านศุลกากร/ด่านพรมแดน ซึ่งอยู่ระหว่างการเร่งก่อสร้างในแต่ละจังหวัด นิคมอุตสาหกรรม ซึ่งกระทรวงอุตสาหกรรม โดยการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย มีแผนพัฒนานิคมอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเพื่อเป็นการสร้างโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการให้เกิดการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตามนโยบายของรัฐบาล โดยมีนิคมอุตสาหกรรมที่มีแผนการก่อสร้างในระยะแรก รวม 3 แห่ง ได้แก่ นิคมอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ตาก และสงขลา โดยปัจจุบันนิคมอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ซึ่งตั้งอยู่ที่ตำบลป่าไร่ อำเภอรัฐประเทศแล้วเสร็จเป็นแห่งแรก พร้อมเปิดให้นักลงทุนเข้ามาลงทุนโดยมีกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายที่มีการส่งเสริมให้จัดตั้งนิคม

อุตสาหกรรม เช่น อุตสาหกรรมแปรรูปเกษตรและอาหาร อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น สำหรับนิคมอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตาก ซึ่งตั้งอยู่ที่ตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จะเริ่มดำเนินการก่อสร้างได้ภายในปี 2564 นิคมอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสงขลา ซึ่งตั้งอยู่ที่ตำบลสำนักขาม อำเภอสะเดา ปัจจุบันอยู่ระหว่างการก่อสร้าง คาดว่าจะแล้วเสร็จภายในปี 2563 เป็นต้น **จัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service: OSS) ด้านการลงทุน** เพื่อเป็นศูนย์ให้ข้อมูลและให้คำแนะนำแก่นักลงทุนตลอดจนผู้ที่สนใจทั่วไป รวมทั้งการรับเรื่องต่าง ๆ และส่งต่อไปกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง **จัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (OSS) ด้านแรงงาน** โดยมีการอนุมัติให้แรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในลักษณะไป-กลับหรือแบบตามฤดูกาล ซึ่งเป็นการช่วยแก้ไขปัญหาลาดแคลนแรงงานและลดค่าใช้จ่ายของผู้ประกอบการ ซึ่งจากข้อมูลระหว่างเดือนตุลาคม 2560-25 สิงหาคม 2562 มีแรงงานเมียนมาและกัมพูชาเข้ามาทำงานแบบไป-กลับ รวม 281,021 คน นอกจากนี้ ยังได้เร่งรัดพัฒนาฝีมือแรงงานไทยเพื่อให้มีความสามารถสอดคล้องกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน โดยมีผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้ง 10 จังหวัดระหว่างเดือนตุลาคม 2561-สิงหาคม 2562 จำนวน 15,609 คน ข้อมูลความคืบหน้าการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนทั้งหมดที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น ผนวกกับปัจจัยบวกจากการที่เศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้านค่อนข้างจะขยายตัวต่อเนื่อง ทั้งเมียนมา สปป.ลาว กัมพูชา และเวียดนาม ที่สำคัญผู้บริโภคเหล่านี้ให้การยอมรับสินค้าจากไทยอย่างมาก จึงนับเป็นโอกาสสำคัญที่นักลงทุนไม่ควรมองข้ามสำหรับการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

จากข้อมูลที่เสนอข้างต้น หากจะสรุปเพื่อตอบคำถามว่า การพัฒนาประเทศตามนโยบาย SEZs ของไทย เติบโตมาไกลแค่ไหน คงจะพอมองเห็นคำตอบว่า วันนี้เราเติบโตมาได้ไกลพอสมควร ทั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน และ EEC แต่อย่างไรก็ตาม มีคำกล่าวที่ว่า “การเดินทางนับพันไมล์ ต้องเริ่มต้นที่ละก้าว” การเติบโตมาไกลเท่าใด อาจไม่สำคัญเท่ากับการที่เราได้เริ่มต้น “ก้าว” แล้ว ซึ่งหากเปรียบเทียบการเดินทางกับการพัฒนาประเทศตามนโยบาย SEZs ถือได้ว่าเส้นทางนี้เราจะไม่โดดเดี่ยว เรามีการพัฒนาประเทศตามแนวทางเดียวกันกับอีกหลาย ๆ ประเทศทั่วโลก ซึ่งทุกการเดินทางไปยังจุดหมายอาจมีอุปสรรคให้ต้องก้าวข้ามเสมอ ดังนั้น สิ่งสำคัญที่ควรตระหนัก คือ การมีเป้าหมายที่ชัดเจน และความพร้อมที่จะปรับตัว หรือปรับเปลี่ยนเพื่อแสวงหาแนวทางที่ดีที่สุดที่จะนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย ซึ่งเป็นที่น่ายินดีที่รัฐบาลได้มีความพยายามในการขับเคลื่อนนโยบาย SEZs อย่างต่อเนื่อง ทั้ง EEC และเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการผลักดันร่างพระราชบัญญัติเขตเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. รวมถึงการแก้ไขปัญหา/อุปสรรคในการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เช่น ปัญหาด้านผังเมือง ปัญหาด้านการจัดหาและบริหารจัดการที่ดิน เป็นต้น เพื่อให้การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมโดยเร็ว นอกจากนี้ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมได้ผลักดันการดำเนินงานด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์ในเขต

พัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนอย่างต่อเนื่อง ผ่านการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนกลางและในส่วนภูมิภาค ซึ่งความพยายามของภาครัฐทั้งหมดนี้ ย่อมจะมีส่วนช่วยให้ SEZs ของไทย ก้าวไกลกว่าเดิม และก่อให้เกิดการพัฒนาที่สอดคล้องกับความต้องการและศักยภาพในแต่ละพื้นที่ ตลอดจนมีส่วนช่วยลดความเหลื่อมล้ำและก่อให้เกิดการเติบโตอย่างมีส่วนร่วม (Inclusive Growth) ในอนาคตต่อไป

จัดทำโดย :
นางสาวเรวดี แก้วมณี

แหล่งข้อมูลอ้างอิง :

- World Investment Report (WIR) 2019: Special Economic Zones, United Nations Conference on Trade and Development: UNCTAD
- เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน “เขตเศรษฐกิจพิเศษ”, ปรานี หมั่นแฉงวารี, กรุงเทพธุรกิจ 26 สิงหาคม 2562, <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/845048>
- SPECIAL ECONOMIC ZONE, กรุงเทพธุรกิจ Smart EEC, 19 กันยายน 2562, <https://www.wha-logistics.com/enovyawlfq.html/news-media/company-news/503/special-economic-zone>

สัมภาษณ์พิเศษ

นายอิทธิชัย ยศศรี

รองผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

“ผมทำเรื่องข้อมูลมาทั้งชีวิตเติบโตก้าวหน้าขึ้นก็เพราะเรื่องข้อมูล”

➔ อยากให้เล่าประสบการณ์ที่เข้ามา รับราชการในแวดวงกระทรวง อุตสาหกรรมพอสังเขป

ผมทำงานที่กระทรวงอุตสาหกรรมมาค่อนข้างนาน ประมาณ 30 ปี เริ่มต้นทำงานที่กระทรวงอุตสาหกรรม ตำแหน่งนักวิเคราะห์นโยบายและแผน ประจำที่ศูนย์เศรษฐกิจอุตสาหกรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดขอนแก่น เนื่องจากสมัยนั้นอุตสาหกรรมเพิ่งเริ่มเกิด กระทรวงอุตสาหกรรมยังไม่มีหน่วยงานในภูมิภาคเช่นอุตสาหกรรมจังหวัดครบทุกจังหวัด แต่มีความต้องการข้อมูลต่าง ๆ เพื่อประกอบการลงทุน การวางแผนพัฒนา จึงมีการจัดตั้งหน่วยงานระดับศูนย์อยู่ 3 ภาค คือที่ขอนแก่น ภาคใต้อยู่ที่จังหวัดสงขลา ภาคเหนือที่จังหวัดเชียงใหม่ หน้าที่รับผิดชอบทำนโยบายและแผนการพัฒนาอุตสาหกรรม ภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือรายเดือน รายไตรมาส รายปี ลู่ทางการลงทุน และให้บริการข้อมูลอุตสาหกรรม ช่วงนั้นเป็นช่วงที่เศรษฐกิจมีการขยายตัวสูง มีการเปลี่ยนแปลงมาก ระบบราชการเองยังไม่มีมีการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของประเทศที่ก้าวหน้าไปมากและเร็ว ศูนย์เศรษฐกิจจังหวัดขอนแก่นนั้นยังไม่มีสำนักงานเป็นของตัวเองต้องอาศัยพื้นที่บางส่วนของอาคารฝ่ายเจ้าหน้าที่มาเช่ามาทำ

ของศูนย์คือการเก็บรวบรวมข้อมูล การศึกษาวิเคราะห์ อุตสาหกรรมและการลงทุนในพื้นที่ต่าง ๆ เครื่องมือเครื่องใช้ในการทำงานก็ไม่เพียงพอ ไม่มีเครื่องปรับอากาศ เปิดพัดลมและหน้าต่างเอา พอตกบายแดดร้อนส่องมาโต๊ะทำงาน ต้องการมุขลิ้นเพื่อไปติดตรงหน้าต่างสำหรับบังแดด แต่ต้องทำเรื่องซื้อหลายปีมากกว่าจะได้ เนื่องจากมุขลิ้นเป็นครุภัณฑ์เป็นอุปกรณ์คงทนใช้งานได้ยาวนาน ต้องตั้งงบประมาณขอล่วงหน้า และต้องได้รับอนุมัติงบประมาณก่อนไม่สามารถใช้งบค่าใช้จ่ายประจำปีได้ ในช่วงที่ระบบอุตสาหกรรมเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว แต่ระบบราชการยังติดอยู่กับกฎระเบียบที่ไม่ทันความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ ทางเทคโนโลยี ไม่มีเครื่องคอมพิวเตอร์ การรวบรวมข้อมูลการคำนวณตัวเลขเพื่อทำตารางสถิติใช้เครื่องคิดเลขที่มี printout หากตัวเลขไม่ตรงก็ต้องทำการกดคำนวณใหม่ทุกครั้งและตรวจสอบความถูกต้องจาก printout การบันทึกข้อมูลโรงงานอุตสาหกรรมที่สำคัญก็ใช้เครื่องพิมพ์ดีด การทำงานจึงมีความยากลำบากและใช้เวลาค่อนข้างมาก

โดยสมัยที่เข้ารับราชการใหม่ ๆ ภาคอุตสาหกรรมแม้มีการเติบโตสูง แต่ก็ไม่ได้ใหญ่โตเหมือนในขณะนี้ สมัยนั้นประเทศไทยเพิ่งจะเริ่มมีการลงทุนในอุตสาหกรรม มีคนที่สนใจจะลงทุนทำอุตสาหกรรมในช่วงนั้นค่อนข้างเยอะมาก หลายคนคิดว่าจะทำอุตสาหกรรมอะไรดี เข้ามาปรึกษา ขอข้อมูลอุตสาหกรรมต่าง ๆ

ที่มีอยู่เพื่อประกอบการตัดสินใจลงทุน โดยเฉพาะกลุ่ม SMEs นี่มาพบตลอดเกือบทุกสัปดาห์ ซึ่งการทำงานในช่วงนั้นก็ผ่านมาด้วยดี เพราะเป็นช่วงที่เศรษฐกิจกำลังโต ภาคอุตสาหกรรมกำลังเป็นเด็กอ่อนที่เติบโตอย่างรวดเร็วลงทุนอะไรก็ค่อนข้างสำเร็จ ถ้าจะถามว่าปัจจุบันจะลงทุนอะไรดี ก็แทบไม่มีอะไรใหม่แล้ว สินค้าทุกอย่างมีการผลิตในประเทศไทยเกือบหมดแล้ว เพราะฉะนั้นจะเป็นอีกมิติที่การลงทุนใหม่ ๆ จะเกิดยากขึ้น เพราะว่าทุกอย่างมีการผลิตหมดแล้ว และการที่จะรักษาอุตสาหกรรมเดิมที่มีให้คงอยู่ และมีการพัฒนาขึ้นก็เป็นการยากลำบากกว่าตอนที่เริ่มต้น

ปี 2540 ประเทศเกิดวิกฤตเศรษฐกิจหรือที่เรียกฟองสบู่แตก ธนาคารโลกต้องการสำรวจข้อมูลเพื่อหาสาเหตุของวิกฤต จึงถูกดึงตัวมาช่วยงานเพราะเห็นว่ามีผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ ข้อมูลและระบบคอมพิวเตอร์ ให้มาอยู่ในทีมสำรวจ สภาพเศรษฐกิจในตอนนั้นคือล้มละลายเสียหายหนักมาก โรงงานอุตสาหกรรมปิดเกือบทั้งหมด รวมถึงกลุ่ม SMEs เพราะเกิดภาวะที่เรียกว่า credit crunch หรือวิกฤตสินเชื่อคือเจ้าหนี้ต่างชาติขอถอนเงินปล่อยสินเชื่อคืน ธนาคารพาณิชย์ในประเทศก็เรียกสินเชื่อคืนเพราะส่วนหนึ่งของสินเชื่อธนาคารพาณิชย์ก็เป็นเงินทุนที่มาจากต่างประเทศมีต้นทุนดอกเบี้ยต่ำเนื่องจากช่วงนั้นมีการเปิดเสรีทางการเงิน ทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจต่าง ๆ

ต้องล้มละลายเพราะไม่มีสภาพคล่องมากพอจะชำระเงินก้อนใหญ่คืน ธุรกิจล้มเป็นลูกโซ่ หอพักต่าง ๆ ในต่างจังหวัด ว่างเปล่าเพราะผู้เช่าที่เป็นคนงานบริษัทต่าง ๆ ถูกเลิกจ้าง ต้องย้ายกลับชนบทหมด ภาคอุตสาหกรรมก็มีการปรับตัวแม้เจอวิกฤตการณ์อีกหลายครั้งกลับมามีความเข้มแข็งได้ในปัจจุบัน

➔ การกีดกันที่ความรับผิดชอบและความท้าทายในบทบาทรองผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

หน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้กำกับดูแล 2 กอง คือ กองวิจัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (กว.) และกองนโยบายอุตสาหกรรมรายสาขา 2 (กร.2) ซึ่งงานทั้ง 2 กองมีความแตกต่างกัน กว. ถือเป็นนวัตกรรมใหม่ในระบบราชการสมัยนั้นเพราะระบบราชการยังไม่มีหน่วยวิจัยทางนโยบาย พัฒนาระบบเตือนภัยอุตสาหกรรม ทำการพยากรณ์มูลค่าการผลิตอุตสาหกรรมล่วงหน้าซึ่งเดิมที่มีในภาคเอกชน ตอนนั้นมีการคัดเลือกข้าราชการที่เป็นคนรุ่นใหม่เข้ามาทำงาน เนื่องจากเมื่อเกิดวิกฤตต้มยำกุ้งเข้ามาจึงต้องมีการพัฒนาข้อมูลสถิติที่จะมาพยากรณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นข้างหน้าว่าเป็นอย่างไร เป็นที่มาของการตั้งกองวิจัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรมขึ้น ทำให้ปัจจุบันสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

มีข้อมูลเศรษฐกิจอุตสาหกรรมที่ครบถ้วนทันการณ์ คาดการณ์ล่วงหน้าได้ 2-3 เดือน สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์เศรษฐกิจทุกเดือน และมีการเผยแพร่ภาวะอุตสาหกรรมเดือนที่ผ่านมาว่าเป็นอย่างไร และการเตือนภัยที่จะบอกว่าภาคอุตสาหกรรมอีก 2-3 เดือนข้างหน้าจะเป็นอย่างไร และนำเข้าไปประชุมคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบเป็นประจำทุกเดือนด้วย ในส่วนของงานของกองนโยบายอุตสาหกรรมรายสาขา 2 (กร.2) จะขับเคลื่อนการทำงานไปตามนโยบายรัฐบาล ซึ่งเป็นเรื่องของการพัฒนาอุตสาหกรรม S Curve ซึ่งก็เป็นเรื่องของการยกระดับอุตสาหกรรมเดิมและอุตสาหกรรมใหม่ให้มีการเติบโตและสร้างมูลค่าเพิ่มให้สูงขึ้นแบบก้าวกระโดด เพื่อก้าวไปสู่ 4.0 เพราะถ้าเราจะเติบโตแบบปกติก็ต้องใช้เวลานาน

ขอบเขตของงานและความรับผิดชอบในตำแหน่งงานระดับรองอธิบดีถ้าดูตามชื่อที่เป็นภาษาไทยอาจไม่ค่อยเห็นภาพ แต่ภาษาอังกฤษคือ “Deputy Director General” หรือ DDG คือกำกับงานทั่วไป ตั้งแต่กำหนดแนวทาง เลือกคนจัดคนมอบสั่งงาน กำกับให้งานดำเนินการสำเร็จตามเป้าหมาย

และเข้าไปแก้ปัญหาเมื่อจำเป็นและเป็นปัญหาในระดับที่เรารับผิดชอบ ส่วนผู้อำนวยการที่รับงานรองลงไปชื่อตำแหน่งคือ “Director” ก็คือออกแบบ จัดคน กำกับแก้ปัญหางานที่รับมาขับเคลื่อน ระดับรองลงไปคือหัวหน้ากลุ่มงาน ซึ่งส่วนนี้ถือว่าสำคัญที่สุดเพราะปฏิบัติจริงแล้ว ผมมองว่าถือเป็น “Manager” และมีความสำคัญที่จะทำให้งานสำเร็จมากที่สุด ส่วนความท้าทายในตำแหน่งจะเห็นว่างานกว้างมากคือกำกับ “ทั่วไป” ความท้าทายจริง ๆ คือการประสานแต่เป็นประสานจิตใจ สร้างทีม ออกแบบงาน และดึงความสามารถของแต่ละคนที่มีอยู่ออกมาใช้ให้มากที่สุด ก็เกิดผลพัฒนามากมายแล้วเพราะปัจจุบันความสามารถที่มีอยู่ของแต่ละคนถูกแสดงออกและใช้ประโยชน์น้อยมาก ซึ่งที่ผ่านมาก็ได้เห็นพลังเหล่านี้ทำให้งานสำเร็จได้อย่างไม่เหนื่อยยากอะไร

➔ ในมุมมองของท่านคิดว่าอะไรเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ สศอ. พัฒนาและเติบโตไปสู่การเป็นองค์กรชั้นนำการพัฒนาศักยภาพของประเทศสู่ความยั่งยืน

ในอดีตที่ผ่านมาด้านอุตสาหกรรม สศอ. เป็นที่ยอมรับจากหน่วยงานต่าง ๆ มาก เจ้าหน้าที่ที่มีความแม่นยำในข้อมูลและการทำงานสูง แต่ละคนทำงานได้ดีจับงานได้เลยไม่ค่อยมีปัญหาในงานที่ออกมา สามารถขึ้นพูดบนเวทีในเรื่องอุตสาหกรรมได้หมด ปัจจุบันผู้ที่สามารถขึ้นเวทีแล้วพูดได้น้อยลงมากไม่เหมือนสมัยก่อน ซึ่งการขึ้นเวทีพูดมีอยู่ 3 ปัจจัยคือ 1) ทักษะในการพูด 2) ประสบการณ์ในการพูด ยิ่งพูดบ่อยยิ่งเก่ง 3) ความรู้ที่จะพูด ยิ่งมีความรู้มากยิ่งมีความมั่นใจมากขึ้น ขอฝากกับคนรุ่นใหม่ว่าเราต้องเป็นมือหนึ่งให้ได้ ต้องมีการปลูกฝังการทำงานให้เป็นแบบมืออาชีพ คือถ้าเป็นนักกีฬาจะมีทั้งระดับมืออาชีพและมือสมัครเล่น คำว่ามืออาชีพคือ สามารถทำงานให้สำเร็จได้ในบริบทที่ประสานทั้งหมดได้ โดยความถูกต้อง โปร่งใส ยุติธรรม และเป็นธรรม ในเรื่องการทำงานจะมีคนพูดว่าเล่นพรรคเล่นพวก ซึ่งจริง ๆ แล้วในทุกวงการการทำงานจะต้องฟอร์มทีมขึ้นมาเพราะคนที่เคยทำงานด้วยกันมีความเข้าใจกัน รู้จุดอ่อนจุดแข็งแต่ละคน ไม่ต้องมาเรียนรู้กันและกันใหม่ ความเป็นมืออาชีพไม่ใช่ว่าจะส่งเสริมคนใดคนหนึ่งขึ้นมาได้เลย ถึงเราชอบบางคนเป็นพิเศษ แต่คุณสมบัติในการทำงานไม่ผ่านก็ไม่ควรได้ขึ้นมาทำงาน ซึ่งถ้าทำได้แบบนี้ได้ทุกคนก็จะตั้งใจทำงานมากขึ้น จะไม่มีใครที่มัวคิดว่าทำไปก็เท่านั้น สิ่งสำคัญประการหนึ่ง

คือต้องมีความรับผิดชอบ ถ้าคนเราไม่มีความรับผิดชอบงานก็จะออกมาไม่ดีเพราะคิดว่าทำไปส่ง ๆ ก็ได้ ผิดพลาดก็ไม่ต้องรับผิดชอบ ถ้ามีความรับผิดชอบจะพยายามทำให้สำเร็จ เพราะถ้าเราทำไม่สำเร็จเราจะต้องรับผิดชอบ สิ่งสำคัญของความรับผิดชอบคือเมื่อมีปัญหางานไม่สำเร็จไม่ต้องโทษกันหรือแก้ตัวต้องยอมรับความไม่สำเร็จแม้มีปัญหาจริงทุกคนต้องช่วยกันแก้ แก้ได้หรือไม่ได้ทุกคนก็ต้องรับผิดชอบ และพร้อมจะหลีกทางให้คนอื่นเข้ามาทำ ถึงจะเรียกว่ามืออาชีพ ทำอย่างนี้เราก็จะมีความเข้มแข็งมีความเก่ง งานที่เราก็จะสำเร็จที่สำคัญผลงานก็จะดี ถูกต้อง เพราะเป็นผลสำเร็จของกลุ่มคนที่มีศักยภาพสูงสุดขององค์กร

➔ อยากให้ท่านสะท้อนภาพของ อุตสาหกรรมในปัจจุบัน และแนวทางปรับตัวแข่งขัน ของผู้ประกอบการไทย

ภาคอุตสาหกรรมไทยมีการพัฒนาขึ้นมาก เพราะเราผ่านร้อนผ่านหนาวกันมามาก เราได้ผ่านวิกฤตต่าง ๆ มากมาย ทั้งวิกฤตต้มยำกุ้ง น้ำท่วมใหญ่ วิกฤตต่างประเทศ แต่เราก็ยังผ่านกันมาได้ อีกทั้งสินค้าเรายังเป็นที่ยอมรับและผู้ประกอบการมีความเข้มแข็งมาก แต่มันก็ยังมีสิ่งที่น่าเป็นห่วงคือ เราไม่สามารถทำอะไรแบบเดิมอยู่ได้เป็นร้อยปี เพราะฉะนั้นเวลาคุณจะผลิตสินค้าอะไรก็ไม่ใช่ว่าคุณจะผลิตสินค้านั้นได้ตลอดชั่วลูกชั่วหลาน มันจะต้องมีการปรับให้สูงและพัฒนาขึ้นไปโดยทำให้ดีขึ้น การปรับตัวจึงเป็นเรื่องสำคัญในภาคอุตสาหกรรม อย่างที่ผมบอกว่าอุตสาหกรรมไทยเรามีความเข้มแข็งอยู่ได้ดี ทำให้ไม่ถึงไม่พัฒนาแบบทางตะวันตก อาจเป็นเพราะเราสบายมากจนเกินไป เราไม่มีหน้าหนาวแบบชาวตะวันตกที่จะต้องปลุกผักเก็บไว้มานานหน้าหนาวจัด เราก็มักินตลอดปี อุตสาหกรรมก็เช่นเดียวกัน ถ้ายังมีกำไรอยู่หากไม่คิดจะทำอะไรให้มันดีขึ้น แต่เมื่อโลกมันเปลี่ยนไปแล้วถ้าเราไม่ปรับเราก็อยู่ไม่ได้ เหมือนเมื่อปี 2540 ช่วงวิกฤตต้มยำกุ้งฟองสบู่แตก หลายคนทั้งในประเทศและต่างประเทศออกมาเตือนจะเกิดวิกฤตเศรษฐกิจเพราะว่าเราเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วจนไม่ระวัง แต่ก็ไม่มีใครเชื่อ เพราะว่าทุกคนยังมีกำไรอยู่ กำไรในระดับสูงด้วย แต่อยากบอกว่าผู้ประกอบการจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อยกระดับตัวเอง ถึงแม้จะยังมีกำไรอยู่ก็ตาม ตัวอย่างจากเรื่องจริงดูได้ในอินเทอร์เน็ตที่มีนักธุรกิจไทยไปทำธุรกิจขายของที่ฮ่องกง และมีรายการโทรทัศน์ไปสัมภาษณ์ ซึ่งช่วงนั้นธุรกิจรุ่งเรืองมาก ขายของพวกเครื่องเสียง

เครื่องใช้ไฟฟ้าและอื่น ๆ คนที่มาซื้อส่วนใหญ่ก็เป็นคนไทย เป็นส่วนใหญ่ ขายดีจนต้องเปิดสาขาเพิ่ม รอบที่ 2 รายการเดิมก็ไปสัมภาษณ์อีกแต่เป็นที่เมืองไทยขายเปิดพอไล่เพราะร้านที่ฮ่องกงขาดทุนเพราะขายของแบบเดิมอยู่ตลอด พอมีอะไรใหม่ ๆ สินค้าเทคโนโลยีใหม่เข้ามาก็ไม่ยอมเปลี่ยนสรุปขายไม่ออก พอเริ่มขายไม่ออกธนาคารที่เคยปล่อยกู้ก็เรียกเงินคืน ก็ไม่มีเงินที่จะคืนเพราะไปจมอยู่ในสต็อกสินค้าที่ซื้อมาไว้มานาน และสินค้าในสต็อกก็เป็นของเก่า จึงทำให้ธุรกิจล้ม เนื่องจากไม่ทันโลก นี่จึงเป็นความกังวลที่อุตสาหกรรมไทยต้องระวังไว้ เนื่องจากยังมีกำไรอยู่จึงไม่ยอมเปลี่ยนเมื่อถึงเวลาจึงไม่ทันการ คือภาคอุตสาหกรรมไทยมีความเข้มแข็งมาก แต่ในความเข้มแข็งไม่ได้หมายความว่าหยุดพัฒนาต่อแล้วอยู่ได้ เพราะถ้าเราหยุดเดินหรือเดินช้าก็จะมีคนข้างหลังเดินแซงเราไป ตัวอย่างชัดเจนก็คือปัจจุบันมูลค่าการส่งออกของเวียดนามเกือบเท่าไทยแล้ว อ่านข่าวแล้วตกใจเพราะเมื่อไม่นานมานี้เราพูดถึงการส่งออกสินค้าของเวียดนามว่ามีอัตราการขยายตัวสูงมากในแต่ละปี ตอนนั้นหลายคนก็พูดว่ามูลค่ายังไม่มากอีกเป็นสิบปีถึงจะมีมูลค่าเท่าไทย ต้องรีบไปเอาข้อมูลมาดูซึ่งก็เป็นความจริงมูลค่าส่งออก

เกือบเท่าไทยแล้ว เพราะการส่งออกของเราขยายตัวต่ำมาก และติดลบต่อเนื่อง

➔ อยากให้แนะแนวหลักการทำงาน หรือข้อคิดให้กับข้าราชการรุ่นใหม่

สิ่งที่ผมอยากฝากถึงคนรุ่นใหม่ คือ ผมยึดหลักว่าเราต้องเป็นมือหนึ่งให้ทุกคนยอมรับ ให้ทุกหน่วยงานยอมรับว่าเราเป็นมืออาชีพจริง ๆ ผมมีแนวคิดเดียวกับท่าน ดร.สมชาย หาญหิรัญ อดีตปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมและรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม คือ “Very good is Not enough. Just excellent. คำว่าดีมาก ไม่พอ ต้องยอดเยี่ยมเท่านั้น” เพราะฉะนั้นทุกอย่างต้องรับผิดชอบ ทুমเท ทำอย่างไรให้สำเร็จ วางแผนให้ดี การปรับเปลี่ยนความคิดถือว่าเป็นเรื่องสำคัญมากเพราะร่างกายเราจะรับคำสั่งจากสมอง ถึงแม้ร่างกายเราจะแข็งแรงใหญ่โตแค่ไหน แต่ถ้าสมองของเรามีปัญหาคิดไม่ดี คิดไม่ถูกทางก็สู้ไม่ได้ ส่วนเรื่องขององค์ความรู้นั้นไม่ยาก สามารถหาได้ทุกอย่างได้เองทั่วไปในโลกอินเทอร์เน็ตจะเรียนรู้เรื่องอะไรได้หมดทุกเรื่องตลอด 24 ชั่วโมง อยากเป็นอะไรก็สามารถเป็นได้มันมีหมดเรื่องความรู้ต่าง ๆ ปรับความคิดเรื่อง Mind Set ให้ดี มีความคิดของตัวเอง ใส่ข้อมูลต่าง ๆ เข้าไป อย่าไปมุ่งเรื่อง content หรือความรู้ เพราะหาได้เยอะมีตัวอย่างอยู่ทั่วไป ประเทศไทยถูกสอนมาให้ท่องจำ แทบจะไม่มีความคิดของตัวเอง ในขณะที่พัฒนาแล้วจะเป็นแบบให้เรียนรู้ด้วยตัวเอง โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาคอยดูแลแนะนำ เมื่อเจอปัญหาที่ทางแก้ไม่ได้ค่อยกลับมาขอคำแนะนำอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งอันนี้เป็นแนวคิดเดียวกันกับการเรียนปริญญาเอก คือ ปรึกษา ซึ่งเป็นแนวคิด คือเรียนรู้วิธีการที่จะแก้ปัญหา คนเรียนระดับด๊อกเตอร์สามารถวิเคราะห์วางระบบในการทำงานต่าง ๆ จนงานสำเร็จได้ เพราะรู้วิธีการแก้ปัญหาการทำให้สำเร็จ เหมือนเวลาคนเข้าป่าถ้าให้เข้าไป 3 ขวด พอน้ำหมดก็อดน้ำตาย แต่ถ้าสอนวิธีหาน้ำให้ไม่ต้องให้น้ำไปก็สามารถอยู่ในป่าได้อย่างไม่มีปัญหาอดน้ำ หากมีความสามารถในการคิดแบบนั้นแล้วจะแก้ปัญหาอะไรก็ได้ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านวิทยาศาสตร์ ด้านอุตสาหกรรม ด้านโรงงาน เพราะรู้วิธีคิด วิธีออกแบบสร้างระบบให้งานออกมาสำเร็จ ส่วนข้อมูลต่าง ๆ หาได้ทั่วไป เพราะฉะนั้นอยากให้ทุกคนเป็นแบบนั้น มีความคิดตัวเองคิดวิเคราะห์ว่าทำอย่างไรจึงจะ

สำเร็จ ต้องใช้อะไรบ้าง ออกแบบระบบ และพัฒนากระบวนการทำงานอย่างไร

ดังนั้น ผมขอฝากถึงทุกคนว่าเราสามารถพัฒนาให้มีศักยภาพเพิ่มขึ้นได้ ถึงแม้ว่าระดับ IQ อาจจะต่างกันไปบ้าง แต่ถ้าขยัน ตั้งใจมุ่งมั่นก็สามารถพัฒนาความสามารถให้สูงขึ้นได้ ในอดีตผมเคยไปสัมภาษณ์เข้าทำงานที่บริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง เขาถามผมว่าคนเราสามารถทำงานออกมาได้ดีได้สำเร็จต่างกันเพราะอะไร ก็ตอบไปเยอะทั้งพรสวรรค์ IQ ...แต่เขาตอบกลับมาว่าเพราะความตั้งใจ ซึ่งตอนนี้เชื่อเขาแล้ว เพราะถ้าใครมีความตั้งใจผมไม่เชื่ออะไรที่จะไม่ประสบความสำเร็จ แต่เก่งแค่ไหนถ้าไม่มีความตั้งใจก็ประสบความสำเร็จยาก นี่คือการที่อยากฝากไว้ ให้ตั้งใจและทำงานแบบมืออาชีพ มีความคิดเป็นของตนเอง และที่สำคัญมีความรับผิดชอบต่องานกับสิ่งที่ตัวเองทำหรือร่วมทำ งานอาจมีปัญหาแก้ไขแล้วก็ไม่สำเร็จก็ควรจะต้องรับผิดชอบ ไม่ใช่เรื่องน่าอายและเปิดทางให้คนอื่นเข้ามาทำ หากทำได้เราก็จะมีความพร้อมมีความเป็นผู้นำ สามารถขึ้นมาเป็นมือหนึ่งได้ การเป็นมือหนึ่งหรือมืออาชีพ คำตัวคำตอบแทนก็ย่อมสูงตามไปเหมือนกันก็พามืออาชีพครับ

ภาวะแนวโน้มเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

ดัชนีอุตสาหกรรม ไตรมาส 2/2562

กองสารสนเทศและดัชนีเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

ดัชนีอุตสาหกรรมไตรมาส 2/2562 (เมษายน - มิถุนายน) เมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อนดัชนีผลิตอุตสาหกรรม (MPI) ปรับตัวลดลงร้อยละ 2.54 สะท้อนถึงภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมที่ชะลอตัวลง จากอุตสาหกรรมอาหาร ยานยนต์ เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เหล็ก สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม และผลิตภัณฑ์ยาง และพลาสติก อย่างไรก็ตาม อุตสาหกรรมที่ยังคงปรับตัวเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน คือ อุตสาหกรรมเครื่องดื่ม (รายละเอียดแสดงในตารางที่ 1 และ 2)

ตารางที่ 1 ดัชนีอุตสาหกรรมรายไตรมาส

ดัชนีอุตสาหกรรม รายไตรมาส (68 กลุ่มอุตสาหกรรม)					
ดัชนีอุตสาหกรรม	ไตรมาส 2/2561 (เม.ย.-มิ.ย.)	ไตรมาส 1/2562 (ม.ค.-มี.ค.)	ไตรมาส 2/2562 (เม.ย.-มิ.ย.)	อัตราการเปลี่ยนแปลงเมื่อ เทียบกับไตรมาสเดียวกัน ของปีก่อน (%)	อัตราการเปลี่ยนแปลงเมื่อ เทียบกับไตรมาสปีก่อน (%)
ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม (ถ่วงน้ำหนักมูลค่าเพิ่ม)	102.79	109.83	100.17	-2.54	-8.80
ดัชนีการส่งสินค้า	104.19	105.50	102.59	-1.54	-2.77
ดัชนีสินค้าสำเร็จรูปคงคลัง	118.78	137.63	132.70	11.73	-3.58
ดัชนีอัตราส่วนสินค้าสำเร็จรูปคงคลัง	117.44	137.01	143.57	22.24	4.78
ดัชนีแรงงานอุตสาหกรรม	102.86	103.81	99.45	-3.32	-4.21
ดัชนีผลิตภาพแรงงานอุตสาหกรรม	100.56	101.95	99.11	-1.44	-2.78
อัตราการใช้จ่ายการลงทุน	68.16	71.26	65.57		

ที่มา: กองสารสนเทศและดัชนีเศรษฐกิจอุตสาหกรรม สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

หมายเหตุ: ฐานเฉลี่ยปี 2559 เป็นดัชนีที่ยังไม่ได้ปรับผลกระทบของฤดูกาล

สรุปอุตสาหกรรมหลักที่ส่งผลกระทบต่อดัชนีผลิต ไตรมาส 2/2562

1. อุตสาหกรรมยานยนต์ ปรับตัวลดลงร้อยละ 0.94 เมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน โดยเป็นการปรับตัวลดลงในทุกกลุ่มผลิตภัณฑ์ คือ กลุ่มเครื่องยนต์ กลุ่มรถยนต์นั่งส่วนบุคคล และรถบรรทุกปิคอัพ ตามการชะลอตัวของตลาดในประเทศ กำลังซื้อที่อ่อนตัวจากภาระหนี้ครัวเรือนและราคาสินค้าเกษตรอยู่ในระดับต่ำ ตลอดจนการส่งออกเครื่องยนต์ที่ลดลงจากเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัว

2. อุตสาหกรรมอาหาร ปรับตัวลดลงร้อยละ 4.24 เมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน โดยปรับตัวลดลงในสินค้ากลุ่มปศุสัตว์ ปรับตัวลดลงในผลิตภัณฑ์เนื้อไก่แช่แข็งและแช่เย็น เนื้อไก่สุกปรุงรส กลุ่มประมง ปรับตัวลดลงในกลุ่มผลิตภัณฑ์กุ้งแช่แข็ง ปลาหมึกแช่แข็ง ปลาทูน่า และปลาซาร์ดีนกระป๋อง กลุ่มการแปรรูปและการถนอมผลไม้และผัก ปรับตัวลดลง ร้อยละ 13.92 มาจากกลุ่มผักผลไม้แช่แข็ง สับปะรดกระป๋อง ข้าวโพดหวานกระป๋อง และผักผลไม้อบแห้ง เนื่องจากได้รับผลกระทบจากปัญหาภัยแล้ง ทำให้มีสับปะรดออกสู่ตลาดน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ขณะที่ผลไม้กระป๋องอื่น ๆ น้ำผลไม้และกะทิ ปรับตัวเพิ่มขึ้น น้ำตาลทราย ปรับตัวลดลง ร้อยละ 25.16 เนื่องจากมีการเปิดปิดหีบเร็วกว่าปีก่อน ในขณะที่การผลิตน้ำมันปาล์มปรับตัวเพิ่มขึ้น เนื่องจากผลผลิตปาล์มน้ำมันที่ออกสู่ตลาดเป็นจำนวนมาก และการลงนามสัญญาซื้อขายน้ำมันปาล์มดิบของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย รวมถึงมาตรการส่งเสริมการใช้น้ำมันไบโอดีเซลเพิ่มขึ้น

อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องดื่ม ปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.58 เมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน โดยปรับตัวเพิ่มขึ้นจากการผลิตเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.06 เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน จากน้ำอัดลม น้ำโซดา น้ำชา และน้ำดื่มให้กำลังงานเป็นหลัก เนื่องจากมีการออกผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ รวมถึงมีการปรับขนาดบรรจุภัณฑ์ให้มีความหลากหลายเพื่อเข้าถึงกลุ่มผู้บริโภคมากขึ้น การผลิตเบียร์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 17.26 เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน จากการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลายเพื่อให้ตรงกับความต้องการผู้บริโภค อีกทั้งการออกผลิตภัณฑ์ใหม่โดยการลดปริมาณแอลกอฮอล์ลง (เช่น เบียร์ แอลกอฮอล์ 0%) เพื่อขยายตลาดเพิ่มขึ้น

3. อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ปรับตัวลดลง ร้อยละ 8.56 เมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน **กลุ่มอิเล็กทรอนิกส์และแผ่นวงจร** ปรับตัวลดลง ร้อยละ 4.50 เมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน จากชิ้นส่วนและแผ่นวงจรอิเล็กทรอนิกส์กลุ่ม Semiconductor IC และ PWB เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัวอย่างต่อเนื่องทำให้ความต้องการในสินค้าอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ชะลอตัวลง และตามวัฏจักรของอุตสาหกรรม**ฮาร์ดดิสก์ไดรฟ์ (HDD)** ปรับตัวลดลง ร้อยละ 15.04 เมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัวและการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่ผู้บริโภคนิยมใช้สินค้ากลุ่ม Solid State Drive (SSD) ในการจัดเก็บข้อมูลแทน HDD และใช้ในคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลและโน้ตบุ๊กเพิ่มขึ้น รวมถึงการพัฒนา HDD ให้มีความจุเพิ่มขึ้นยังส่งผลต่อปริมาณการผลิตที่ลดลง

4. อุตสาหกรรมเหล็ก ปรับตัวลดลงร้อยละ 1.80 เมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน โดยภาวะการผลิตปรับตัวลดลง เนื่องจากสินค้าเหล็กแผ่นชนิดต่าง ๆ เป็นหลัก จากผลกระทบจากเหล็กนำเข้าราคาถูกจากผู้ผลิตภายในประเทศไม่สามารถแข่งขันด้านราคาได้ ส่งผลให้ลูกค้าปรับลดคำสั่งซื้อและเปลี่ยนไปซื้อสินค้าจากแหล่งอื่นที่ราคาถูกกว่า รวมถึงมีการหยุดผลิตชั่วคราวของผู้ผลิตบางราย โดยการผลิตเหล็กทรงแบน ปรับตัวลดลงในทุกผลิตภัณฑ์ และ**เหล็กทรงยาว** ปรับตัวเพิ่มขึ้นในเกือบทุกผลิตภัณฑ์ ยกเว้น ลวดเหล็ก และเหล็กโครงสร้างรูปพรรณ ชนิดรีดร้อนที่ปรับตัวลดลง

5. อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม โดยกลุ่มสิ่งทอ ปรับตัวลดลง ร้อยละ 8.06 เมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน โดยลดลงทั้งจากกลุ่มการเตรียมและปั่นเส้นใยสิ่งทอ และกลุ่มการทอผ้า ซึ่งเป็นการลดลงในเกือบทุกผลิตภัณฑ์ เนื่องมาจากปัญหาการแข่งขันกับสินค้านำเข้าจากต่างประเทศ (จีนและเวียดนาม) ที่มีราคาถูกกว่าเข้ามาทดแทนตลาดภายในประเทศ ด้านการส่งออกก็ลดลงเนื่องจากคำสั่งซื้อจากประเทศคู่ค้าลดลง และกลุ่มเครื่องนุ่งห่ม ปรับตัวลดลง ร้อยละ 3.51 เมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน ซึ่งเป็นการลดลงจากทั้งตลาดในประเทศและส่งออก ในเกือบทุกผลิตภัณฑ์ โดยเฉพาะเสื้อผ้าชั้นนอกบุรุษและเด็กชายเป็นหลัก เนื่องจากในปีนี้การผลิตกลับเข้าสู่ภาวะปกติ แต่ปีก่อนมีฐานการผลิตค่อนข้างสูง จากการแข่งขันฟุตบอลโลกในช่วงกลางปีที่ผ่านมาส่งผลให้ความต้องการเสื้อผ้ามีมากขึ้น ทำให้การผลิตและจำหน่ายเครื่องนุ่งห่มในปีนี้ลดลง

6. อุตสาหกรรมยางและพลาสติก ปรับตัวลดลง ร้อยละ 7.24 เมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน โดยผลิตภัณฑ์ยาง ลดลงร้อยละ 16.85 เมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน โดยสินค้าในกลุ่มนี้ส่วนใหญ่มีการปรับตัวลดลง โดยเฉพาะยางแผ่น ยางแท่ง และน้ำยางข้นเป็นหลัก เนื่องจากสภาพอากาศร้อนจัดส่งผลให้มีปริมาณน้ำยางออกสู่ตลาดน้อยลง ประกอบกับลูกค้าจากจีนเริ่มสั่งซื้อยางจากประเทศอื่นแทนซึ่งมีราคาถูกกว่าไทย อีกทั้งรัฐบาลออกมาตรการควบคุมปริมาณการส่งออกยางพาราเพื่อกระตุ้นราคายาง

ตารางที่ 2 ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมและอัตราการเปลี่ยนแปลงเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน

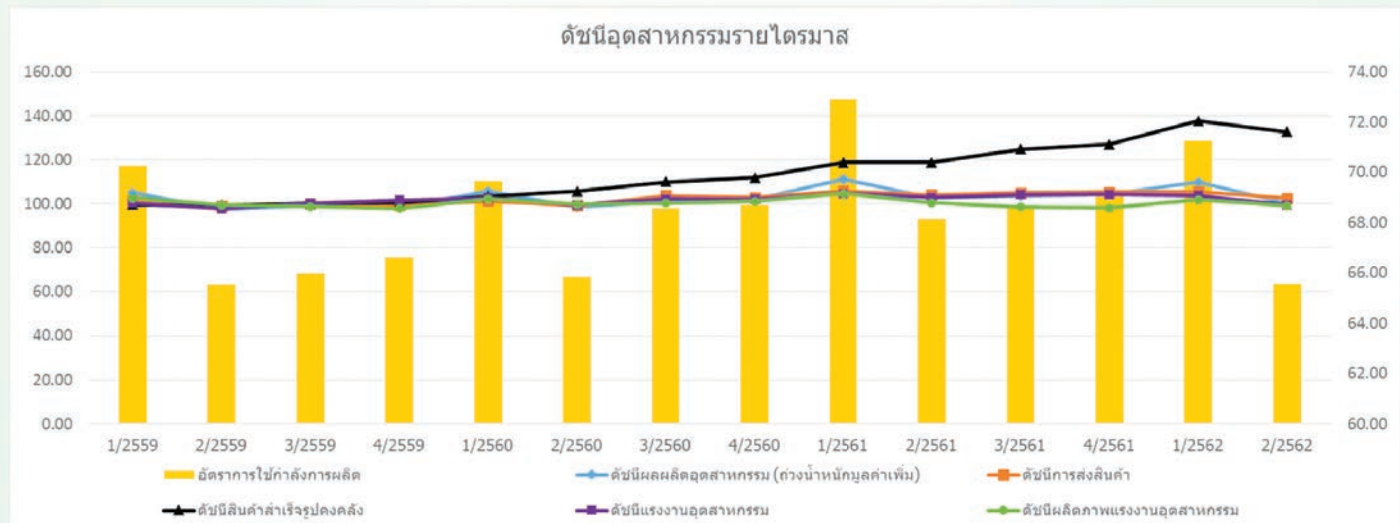
ISIC	Index & % yoy	2559	2560	2561	2561					2562				
					Q1	Q2	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	Q1	Q2	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.
รวม	MPI (VA)	100.00	101.81	105.52	111.13	102.79	93.99	107.98	106.38	109.83	100.17	95.44	104.30	100.78
	%YOY	-	1.81	3.65	5.18	4.49	3.61	4.89	4.89	-1.17	-2.54	1.54	-3.41	-5.27
1. อาหาร (10)	MPI (VA)	100.00	103.85	110.16	136.14	103.46	105.31	106.53	98.53	135.83	99.07	99.23	100.48	97.49
weight = 16.1514	%YOY	-	3.85	6.08	7.15	7.74	11.38	6.80	5.07	-0.22	-4.24	-5.77	-5.68	-1.06
2. เครื่องดื่ม (11)	MPI (VA)	100.00	99.69	99.01	105.01	94.77	92.86	97.71	93.73	110.32	105.74	106.62	108.19	102.42
weight = 3.77604	%YOY	-	-0.31	-0.68	-2.50	-2.88	-7.98	-2.45	2.27	5.06	11.58	14.82	10.72	9.27
3. สิ่งทอ (13)	MPI (VA)	100.00	103.86	103.43	106.53	101.09	92.17	102.54	108.55	100.71	92.94	89.47	99.23	90.12
weight = 1.64456	%YOY	-	3.86	-0.41	1.41	-2.08	4.62	-6.55	-2.98	-5.46	-8.06	-2.93	-3.23	-16.98
4. เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย (14)	MPI (VA)	100.00	96.06	100.11	101.04	95.40	79.99	107.87	98.34	99.01	92.05	89.62	96.37	90.16
weight = 1.87997	%YOY	-	-3.95	4.22	0.45	-0.94	1.83	1.61	-5.63	-2.01	-3.51	12.04	-10.66	-8.32
5. ยางและพลาสติก (22)	MPI (VA)	100.00	104.12	102.90	107.69	96.81	86.19	100.37	103.88	103.25	89.80	85.21	92.09	92.11
weight = 8.90064	%YOY	-	4.12	-1.17	-0.54	0.10	-0.91	-3.32	4.56	-4.12	-7.24	-1.14	-8.25	-11.33
6. เหล็ก (24)	MPI (VA)	100.00	103.88	106.26	110.48	103.16	93.94	105.18	110.36	98.40	101.30	89.82	109.09	104.99
weight = 3.58709	%YOY	-	3.88	2.29	4.83	3.35	-0.55	1.99	8.36	-10.94	-1.80	-4.38	3.72	-4.87
7. อิเล็กทรอนิกส์ (26)	MPI (VA)	100.00	97.51	100.10	97.93	100.56	91.74	101.17	108.76	89.76	91.95	84.75	92.25	98.84
weight = 8.94127	%YOY	-	-2.49	2.66	3.90	8.18	6.87	10.14	7.53	-8.34	-8.56	-7.62	-8.82	-9.12
8. ยานยนต์ (29)	MPI (VA)	100.00	102.09	112.42	111.87	106.78	83.26	118.87	117.24	117.06	105.77	94.40	114.53	107.26
weight = 13.88851	%YOY	-	2.09	10.13	11.75	11.69	11.24	12.92	10.42	4.64	-0.94	13.38	-3.65	-8.51
9. HDD (26202)	MPI (VA)	100.00	116.24	120.84	120.27	122.89	110.35	118.04	140.28	100.87	104.41	95.23	101.37	116.63
weight = 3.11667	%YOY	-	16.24	3.96	11.55	17.81	22.09	20.16	12.83	-16.14	-15.04	-13.70	-14.12	-16.86

ที่มา: กองสารสนเทศและดัชนีเศรษฐกิจอุตสาหกรรม สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

หมายเหตุ: ฐานเฉลี่ยปี 2559 เป็นดัชนีที่ยังไม่ได้ปรับผลกระทบของฤดูกาล

■ อัตราการเปลี่ยนแปลงที่ปรับตัวเพิ่มขึ้น (ค่าบวก) ■ อัตราการเปลี่ยนแปลงที่ปรับตัวลดลง (ค่าลบ)

รูปที่ 1 ดัชนีอุตสาหกรรมรายไตรมาส 1/2559 – 2/2562

ที่มา: กองสารสนเทศและดัชนีเศรษฐกิจอุตสาหกรรม สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

หมายเหตุ: ฐานเฉลี่ยปี 2559 เป็นดัชนีที่ยังไม่ได้ปรับผลกระทบของฤดูกาล

ทั้งนี้ สามารถสืบค้นข้อมูลรายละเอียดดัชนีอุตสาหกรรม ได้ที่เว็บไซต์ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) www.oie.go.th

แนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) สิ่งที่ดี ... จากรางวัลอุตสาหกรรมดีเด่น ประเภทอุตสาหกรรมศักยภาพ

กองนโยบายอุตสาหกรรมรายสาขา 2

พิธีมอบรางวัลอุตสาหกรรมดีเด่นของกระทรวงอุตสาหกรรม โดย ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ประยุทธ์ จันทร์โอชา ณ ทำเนียบรัฐบาล เมื่อวันที่ 16 กันยายน 2562

รางวัลอุตสาหกรรมดีเด่น ประเภทอุตสาหกรรมศักยภาพ เป็น 1 ใน 12 ประเภทรางวัลของรางวัลอุตสาหกรรมดีเด่น หรือ The Prime Minister's Industry Award ที่กระทรวงอุตสาหกรรมได้จัดให้มีการมอบแก่สถานประกอบการที่ได้รับการคัดเลือกจากสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 จนถึงปัจจุบัน

รางวัลอุตสาหกรรมดีเด่น ประเภทอุตสาหกรรมศักยภาพ เป็นรางวัลที่มอบให้สถานประกอบการเพื่อเป็นกำลังใจแก่ผู้ประกอบการที่เป็นแบบอย่างที่ดีในการมีความคิดริเริ่มและควมวิริยะอุตสาหะในการสร้างสรรค์สิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากิจการของตนเองด้วยการใช้ “เทคโนโลยีและนวัตกรรม” จนสามารถยกระดับศักยภาพและขีดความสามารถในกิจการของตนให้สูงขึ้น สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ สามารถขยายตลาดเพิ่มการจ้างงานและใช้วัตถุดิบในประเทศเพิ่มขึ้น อันจะนำไปสู่การสร้างรายได้ให้ตนเองและ Supply Chain เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศให้เติบโตได้อย่างยั่งยืน

การปรับเปลี่ยนอุตสาหกรรมเดิม ๆ ของผู้ประกอบการแต่ละรายให้เข้าสู่การเป็นอุตสาหกรรมศักยภาพเพื่อเพิ่มขีดความสามารถให้แข่งขันได้ในโลกอนาคตนั้นมีความเกี่ยวข้องกับปัจจัยหลายประการโดยเฉพาะด้านการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ซึ่งการจะนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ปรับโครงสร้างธุรกิจขององค์กรและภาคการผลิตย่อมหนีไม่พ้นที่จะต้องมีการลงทุนเพิ่มเนื่องจากจะต้องปรับปรุงปัจจัยแวดล้อมในหลาย ๆ ด้านในองค์กรไปพร้อม ๆ กัน ทำให้สถานประกอบการแต่ละรายและอุตสาหกรรมแต่ละอุตสาหกรรมย่อมจะมีความพร้อมในการปรับตัวไม่เท่ากัน เพราะ “เทคโนโลยี” เป็นได้ทั้งโอกาสและอุปสรรคของภาคอุตสาหกรรมเพราะในอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ผู้ประกอบการจะมีความรู้ ความเข้าใจ และมีงบประมาณเพียงพอเพื่อลงทุนด้านเทคโนโลยี ในขณะที่ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็ก (SMEs) ยังขาดทรัพยากรที่จะมารองรับการปรับตัว เช่น การขาดวิสัยทัศน์ ขาดเงินทุน ขาดทักษะทางเทคโนโลยีและยังไม่กล้าลงทุนกับการซื้อเทคโนโลยี ซึ่งมีราคาแพงมาใช้ บุคลากรไม่มีความรู้ด้านเทคโนโลยีหรือการบริหารจัดการสมัยใหม่ เป็นต้น

แนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ที่ได้จากรางวัลอุตสาหกรรมดีเด่น ประเภทอุตสาหกรรมศักยภาพ

การที่สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมได้ดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติของสถานประกอบการเพื่อคัดเลือกเข้ารับรางวัลอุตสาหกรรมดีเด่น ประเภทอุตสาหกรรมศักยภาพ มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 จนถึงปัจจุบัน ทำให้ทราบแนวคิด/เทคนิค ซึ่งเป็นวิธีการที่แตกต่างกันของสถานประกอบการแต่ละราย ดำเนินการจนประสบความสำเร็จในธุรกิจ สามารถขยายตลาดให้กว้างขึ้นทั้งในประเทศและ/หรือต่างประเทศ สามารถสร้างรายได้ให้สูงขึ้นเมื่อเทียบกับก่อนการพัฒนา วิธีการต่าง ๆ ที่ถูกนำมาใช้มีทั้งที่สถานประกอบการได้คิดค้นขึ้นมาเอง หรือนำเอาสิ่งที่มีผู้คิดค้นขึ้นมาก่อนแล้วนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานหรือซื้อเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้เลยนั้นขึ้นอยู่กับสถานะและความพร้อมของสถานประกอบการแต่ละรายที่จะพิจารณาตามความเหมาะสมของตน แนวคิด/เทคนิคที่สถานประกอบการเลือกใช้นั้นสามารถปรับปรุงโครงสร้างหรือยกระดับศักยภาพองค์กรจนประสบความสำเร็จนั้น จึงสามารถถือเป็นแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ให้กับสถานประกอบการอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ได้เล็งเห็นคุณประโยชน์ของแนวคิด/เทคนิคต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อภาคอุตสาหกรรมของสถานประกอบการที่ได้รับรางวัลอุตสาหกรรมดีเด่น ประเภทอุตสาหกรรมศักยภาพ จึงได้รวบรวมวิธีการต่าง ๆ

ที่สถานประกอบการที่ผ่านการคัดเลือกให้เข้ารับรางวัลมาจัดทำเป็นแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เพื่อเผยแพร่เป็นแนวทางแก่สถานประกอบการอื่น ๆ นำไปศึกษาและปรับปรุงโครงสร้างองค์กรให้สามารถยกระดับศักยภาพของตนเองจนประสบความสำเร็จได้เช่นเดียวกันกับสถานประกอบการที่นำมาเป็นแบบอย่างที่ดี

ซึ่งในที่นี่จะขอสรุปหลักการสำคัญ ๆ ที่ได้จากสถานประกอบการดังกล่าว ดังนี้

หมวดที่ 1 นโยบายและการวางแผนธุรกิจ ผู้บริหารจะต้องมีวิสัยทัศน์ เนื่องจากผู้บริหารเป็นกลไกสำคัญในการกำหนดนโยบาย แผนงานและเป้าหมายที่ชัดเจนในการพัฒนาและเป็นผู้จัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาขององค์กรรวมถึงกำหนดแผนจัดการบริหารความเสี่ยงหรือแผนรับมือการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีหรือนวัตกรรม มีการสื่อสารถ่ายทอดแผนงานและผลักดันแผนสู่การปฏิบัติรวมถึงวัดผลการพัฒนาได้จริง มีการลงทุนในการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาพัฒนาในองค์กรตั้งแต่การบริหารจัดการ สนับสนุนการผลิตและด้านการตลาด โดยนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสื่อสารระหว่างกันตลอดสายการผลิต เพื่อให้ทราบปัญหาในการผลิตและทราบความต้องการที่แท้จริงของลูกค้า พัฒนายกระดับบุคลากรให้สามารถรองรับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปได้ มีการผลักดันให้ Supply Chain สามารถ

พัฒนาเทคโนโลยีใหม่ ๆ นวัตกรรม มาตรฐาน และบุคลากรของตนเองเพื่อให้การเติบโตไปด้วยกันอย่างยั่งยืน

หมวดที่ 2 นวัตกรรม (Innovation) ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสำคัญที่นำไปสู่การเกิดกระบวนการผลิตใหม่ (Process Innovation) หรือผลิตภัณฑ์ใหม่ (Product Innovation) โดยการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวที่พัฒนาขึ้นด้วยเทคโนโลยี/นวัตกรรมนั้นต้องสามารถทำได้จริงหรือสามารถจำหน่ายเชิงพาณิชย์ โดยการพัฒนาเทคโนโลยี/นวัตกรรมนี้อาจเกิดจากการมีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นจากบุคลากรทั้งภายในและภายนอกองค์กร (มีการสร้างเครือข่ายการพัฒนา ร่วมกับลูกค้า คู่ค้า หน่วยวิจัยหรือสถาบันการศึกษาที่ร่วมทำการวิจัย/พัฒนา การเปิดให้บุคคลภายนอกเสนอแนวคิด) การนำเทคโนโลยี/นวัตกรรมที่มีอยู่แล้วนำมาประยุกต์ให้ดีขึ้น หรือให้เหมาะสมกับการผลิตของตน

หมวดที่ 3 มาตรฐาน (Standard) เป็นการสร้างและยกระดับมาตรฐานกระบวนการผลิตและผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สินค้าได้รับการยอมรับจากผู้บริโภค โดยมีการพัฒนาระดับคุณภาพตลอด Supply Chain โดยการยกระดับมาตรฐานต้องมีแผนการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เปิดโอกาสให้บุคลากรในองค์กรสามารถมีส่วนร่วมในการยกระดับมาตรฐาน/คุณภาพ รวมถึงการผลักดันและขยายผลให้ Supply Chain ยกระดับมาตรฐานของตนเองไปพร้อม ๆ กัน

หมวดที่ 4 การเพิ่มผลิตภาพ (Productivity) เป็นการเพิ่มผลิตภาพโดยมุ่งเน้นการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมและระบบการบริหารจัดการสมัยใหม่มาใช้ในกระบวนการผลิตตามแนวคิด Industry 4.0 โดยมีการวางแผน/กลยุทธ์และผลักดันลงสู่การปฏิบัติ มีการตรวจสอบการดำเนินงานและวัดผลเพื่อทบทวนและปรับปรุงระบบโดยใช้ข้อมูลจริง มีการจัดสรร

ทรัพยากรเพื่อสนับสนุนแผนงานที่ได้กำหนด ยกระดับผลิตภาพแรงงานให้มีทักษะ มีการฝึกอบรมอย่างเป็นระบบและติดตามประสิทธิผลการฝึกอบรม เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

หมวดที่ 5 การขับเคลื่อนเศรษฐกิจ เป็นการพิจารณาปัจจัยที่มีผลต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจอย่างรอบด้าน โดยมุ่งเน้นการมีความสามารถในการสร้างมูลค่าเพิ่มจากการพัฒนานวัตกรรมทำให้มูลค่าการค้า/การลงทุนเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง สถานประกอบการอาจมีการร่วมทำการวิจัยและพัฒนากับคู่ค้าเพื่อสร้างนวัตกรรมการผลิตสินค้าให้ตรงกับความต้องการของลูกค้า การยกระดับฝีมือแรงงานด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อให้สามารถรองรับเทคโนโลยีที่มีความก้าวหน้า บางสถานประกอบการมีการทำกิจกรรมสนับสนุนให้พนักงาน

มีความคิดสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่อย่างต่อเนื่องให้สถานประกอบการนำไปใช้เพิ่มมูลค่าสินค้าได้ การมีความสามารถในการจำหน่ายสินค้าทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยแนวทางหนึ่งในการขยายตลาดในต่างประเทศ คือ นอกจากจะทำการส่งออกโดยตรงแล้ว สถานประกอบการที่มีศักยภาพและเงินทุนเพียงพอจะใช้วิธีการไปตั้งบริษัทผู้แทนจำหน่ายสินค้าในต่างประเทศเพื่อเป็นจุดจำหน่ายและกระจายสินค้าในภูมิภาคใกล้เคียงหรือมีการร่วมกับ Local Distributer ในต่างประเทศทำกิจกรรมสนับสนุนการตลาด ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการค้าและการลงทุนของสถานประกอบการนั้น ๆ เพิ่มขึ้น สามารถสร้างมูลค่าจากการพัฒนานวัตกรรมโดยมีการเติบโตทางด้านรายได้ มูลค่าการจำหน่ายที่เพิ่มขึ้นจะส่งผลให้มีการขยายฐานลูกค้า มีการขยายลงทุน ขยายการจ้างงาน และมีการใช้วัตถุดิบในประเทศที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เกิดคุณประโยชน์ต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในภาพรวม

หมวดที่ 6 การพัฒนาบุคลากรและองค์ความรู้ทางเทคโนโลยี คำนึงถึงการพัฒนาองค์ความรู้เพื่อพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง มีการจัดการความรู้ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้เพื่อนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนากระบวนการผลิตหรือผลิตภัณฑ์ได้อย่างต่อเนื่อง และมีการส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถใหม่ ๆ ในการปฏิบัติงาน รวมถึงบางสถานประกอบการมีการส่งเสริมความรู้โดยสนับสนุนให้มีการถ่ายทอดองค์ความรู้จากรุ่นผู้เกษียณอายุสู่พนักงานรุ่นใหม่ทำให้มีการพัฒนาความรู้ของบุคลากรอย่างต่อเนื่องไม่ขาดหาย

สำหรับแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ของสถานประกอบการที่ได้รับรางวัลอุตสาหกรรมดีเด่น ประเภท

อุตสาหกรรมศักยภาพ ได้ถูกนำมารวบรวมเป็นเล่มสมบูรณ์ ซึ่งในการนี้สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมต้องขอขอบคุณสถานประกอบการที่อนุญาตให้นำ สิ่งที่ดี ... จากรางวัลอุตสาหกรรมดีเด่นประเภทอุตสาหกรรมศักยภาพ มาเผยแพร่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ประกอบการรายอื่น ๆ และเป็นความรู้ให้แก่ผู้ที่สนใจ ทั้งนี้ ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมหรือผู้ที่มีความสนใจจะศึกษารายละเอียด สามารถขอรับเล่มได้ที่กองนโยบายอุตสาหกรรมรายสาขา 2 ชั้น 2 สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) โทร. 0 2202 4381, 0 2202 4391 หรือ Download ข้อมูลได้ที่เว็บไซต์ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม <http://www.oie.go.th>

จัดทำโดย :
นางสาวอัมพรพรรณ วงษ์ท่าเรือ

แหล่งข้อมูลอ้างอิง :

- หนังสือ The Prime Minister's Award 2018, กระทรวงอุตสาหกรรม
- จิตตา 10 S-Curve อุตสาหกรรมดาวเด่นภาคไทยใช้ 5-10 ปีเข้าใจเทคโนโลยี สอดการ Disruption, <https://www.marketingoops.com/news/biz-news/10-s-curve/>, August 24, 2018
- เอกสารสรุปผลการดำเนินงานของคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกรางวัลอุตสาหกรรมดีเด่น ประเภทอุตสาหกรรมศักยภาพ, สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, ก.ย. 2562
- แนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ของสถานประกอบการที่ได้รับรางวัลอุตสาหกรรมดีเด่น ประเภทอุตสาหกรรมศักยภาพ, สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, ก.ย. 2562

นวัตกรรม การรายงาน ดัชนีผลผลิต อุตสาหกรรม รายเดือน หน้าเดียวจบ... ครบทุกข้อมูล

กองสารสนเทศและดัชนีเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) ในฐานะที่เป็นหน่วยงานกำหนดนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ จำเป็นต้องรู้ทันข้อมูลอย่างครอบคลุม รอบด้าน รวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเป็นการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยและแม่นยำ มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะเป็นเครื่องมือนำไปสู่การชี้้นำการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศสู่ความยั่งยืน ทั้งนี้ สศอ. มีผลิตภัณฑ์หลักคือ ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม (Manufacturing Production Index: MPI) จัดทำและเผยแพร่รายงานเป็นประจำทุกเดือน และมีผู้ใช้ข้อมูลทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ทั้งในและต่างประเทศ

จากตัวเลขที่ยุ่งยาก จำนวนข้อมูลทีมาก มาเป็นการสรุปทุกอย่างในหน้าเดียว

สศอ. มีการจัดทำดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม หรือ MPI เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 เป็นต้นมา โดยรวบรวมข้อมูลจากการสำรวจผลการประกอบกิจการภาคอุตสาหกรรมการผลิตมาประมวลผลเป็น MPI รายเดือนเทียบกับค่าเฉลี่ยของปีฐาน ซึ่งได้ปรับเปลี่ยนปีฐานทุก 5 ปี ตามสำมะโนอุตสาหกรรมของสำนักงานสถิติแห่งชาติ โดยปัจจุบันสามารถจำแนกข้อมูลเป็น 21 สาขาอุตสาหกรรม 68 กลุ่มอุตสาหกรรม 255 ผลิตภัณฑ์ จัดทำรายงานในรูปแบบตารางตัวเลขเป็น Excel file และแผนภูมิ และประกอบด้วย 7 ดัชนีอุตสาหกรรมและอัตราการใช้กำลัง

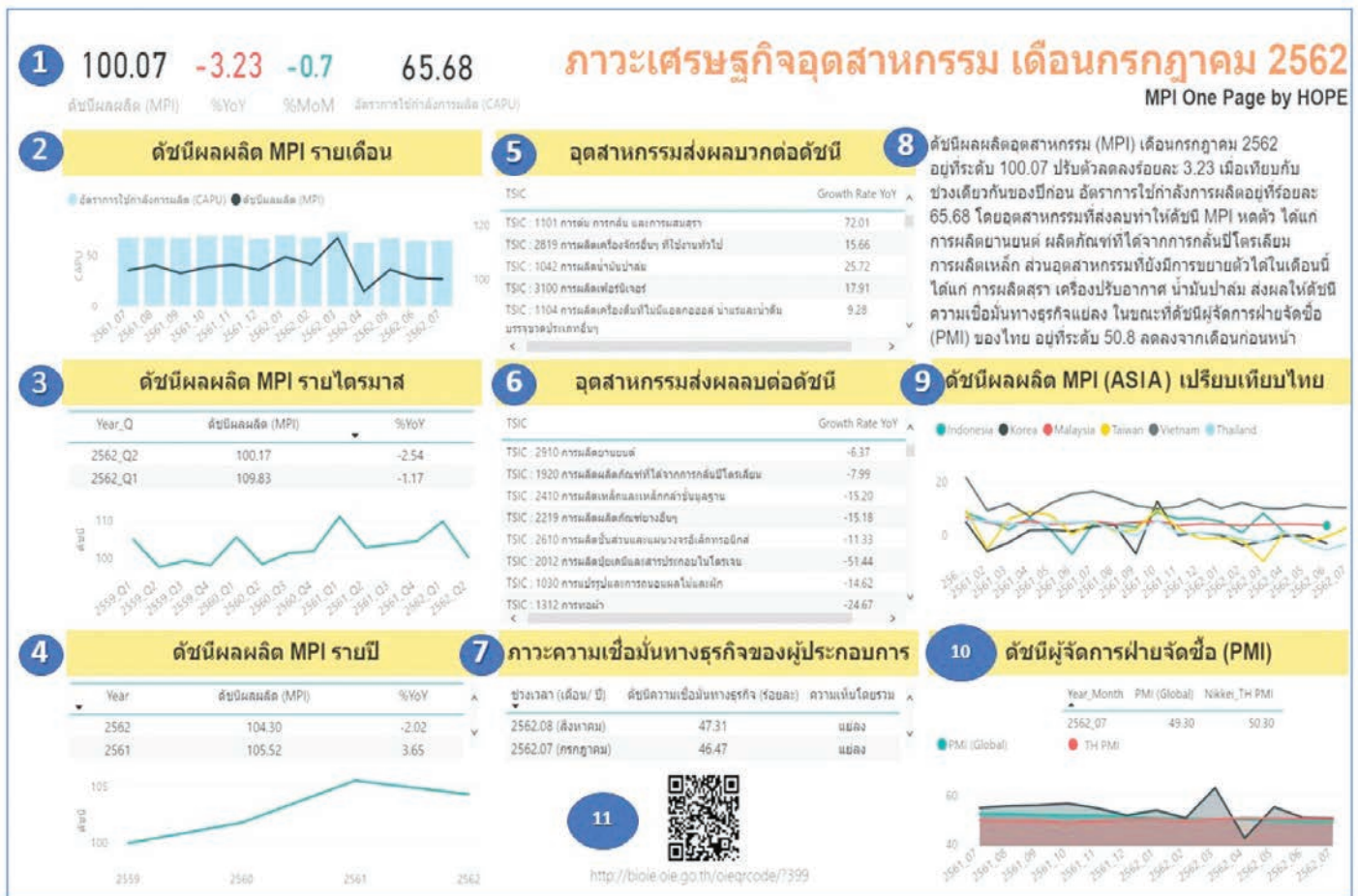
การผลิต เสนอต่คณะกรรมการดัชนีอุตสาหกรรม แกลงข่าว และเผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์ สศอ. ทั้งนี้ การเตรียมข้อมูลให้พร้อมในการประชุมทั้งภายในหน่วยงานและภายนอก การแกลงข่าวของผู้บริหาร สศอ. การตอบประเด็นคำถาม หรืองานอื่น ๆ จำเป็นต้องจัดทำเอกสารหลายชุด และระยะเวลาที่จำกัด นอกจากนี้ ยังต้องนำเสนอในรูปแบบที่สื่อสารเข้าใจง่ายและครอบคลุมทุกประเด็น อาทิ การเตรียมข้อมูลในรูปแบบที่กระชับและครอบคลุม ภายในเอกสารเพียงหน้าเดียว นำเสนอรัฐมนตรีและผู้บริหารกระทรวง เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการลงพื้นที่ กรม.สัญจร และ อก. สัญจร

ถึงแม้ว่าทีมผู้เขียนพยายามจัดเตรียมข้อมูลที่จะนำเสนอในรูปแบบที่กระชับและครอบคลุม แต่ยังไม่มามีเครื่องมือที่จะเพิ่มความสะดวกรวดเร็วและครอบคลุมเพียงพอที่จะนำเสนอได้ภายในหน้าเดียว ซึ่งต่อมา สศอ. ได้จัดกิจกรรม โครงการประกวดนวัตกรรมต้นแบบ OIE Improvement Idol Award ขึ้น โดยผู้บริหาร สศอ. ให้ความสำคัญและจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี ในปี 2562 นี้ ผู้เขียนจึงได้นำเสนอผลงาน “One Page MPI” โดยทีมผู้เขียนสนใจสมัครเข้าร่วมโครงการ และใช้ชื่อทีมว่า HOPE ตามหลักการสำคัญในการพัฒนาทักษะความรู้ต่าง ๆ โดยมีความหมาย

- H HAPPINESS (ความสุข)
- O OPTIMISM (มองโลกในแง่บวก)
- P PERSEVERANCE (ความขยันหมั่นเพียร)
- E EXPERIENCE (ประสบการณ์)

และเครื่องมือที่จะช่วยให้เราทำงานกับการวิเคราะห์ข้อมูลในทางธุรกิจช่วยงานด้าน Business Intelligence ได้อย่างง่ายดาย รวดเร็ว และสร้างรายงานได้อย่างน่าสนใจ โดยไม่ต้องมีความรู้ในเชิงเทคนิคของ IT มาก การจัดการกับข้อมูลทั้งจัดระเบียบ คำนวณ ปรับแต่งอัตโนมัติ และยังเป็นเครื่องมือในการสร้างรายงาน มีความสามารถในการรวม ประสานข้อมูล

One Page MPI เกิดจากการประยุกต์ใช้เครื่องมือ Microsoft Power Business Intelligence มานำเสนอรายงานข้อมูลสถานการณ์ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมรายเดือนฉบับหน้าเดียว ที่ครอบคลุมข้อมูลในทุกมิติ สามารถนำไปใช้งานต่อได้อย่างสะดวกและครบถ้วน Power BI เป็นเทคโนโลยี

จากหลายแหล่ง ทั้งฐานข้อมูล ไฟล์ต่าง ๆ ทั้ง Excel, Text File และข้อมูลจากเว็บไซต์ ใช้เวลาในการพัฒนาไม่มาก จากประโยชน์ของ Power BI ทีมผู้เขียนจึงนำมาประยุกต์ใช้งานกับการเตรียมข้อมูล MPI มาเป็น One page MPI เพื่อนำเสนอเป็นรายงานสรุปภายในหน้าเดียว

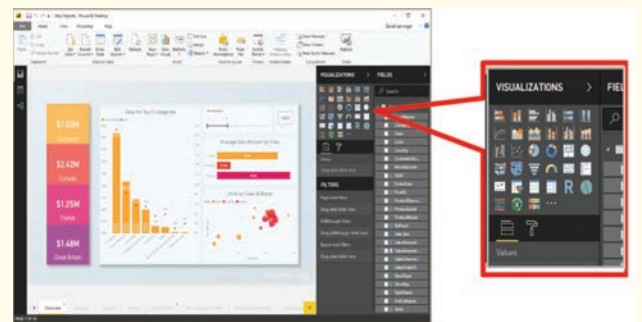
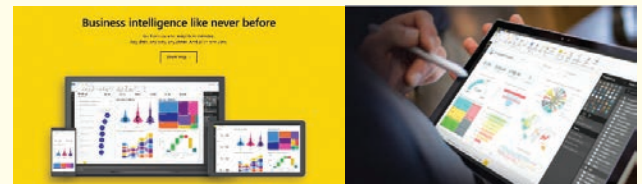
จากรูปสถานการณ์ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมรายเดือนฉบับหน้าเดียว (One page MPI on Power BI) ซึ่งเกิดจากการจัดทำข้อมูลด้วย Power BI อย่างง่าย สามารถอธิบายได้ดังนี้

1. ตัวเลขบอกถึงระดับ MPI เดือนปัจจุบัน ตัวเลขอัตราการเปลี่ยนแปลงของ MPI เทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ตัวเลขอัตราการเปลี่ยนแปลงเมื่อเทียบกับเดือนก่อน และตัวเลขอัตราการใช้กำลังการผลิต (Capacity Utilization: CAPU)
2. ดัชนีผลผลิต MPI รายเดือน แสดงกราฟของ MPI และ CAPU เป็นรายเดือน ย้อนหลัง 12 เดือน เป็นภาพรวมทั้งปี
3. ดัชนีผลผลิต MPI รายไตรมาส แสดงตารางและกราฟของ MPI และอัตราการเปลี่ยนแปลงเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน เป็นรายไตรมาส ไตรมาสปัจจุบันและไตรมาสก่อนหน้า
4. ดัชนีผลผลิต MPI รายปี แสดงตารางและกราฟของระดับ MPI และอัตราการเปลี่ยนแปลงเมื่อเทียบกับปีก่อน เป็นรายปี เป็นปีปัจจุบันและปีก่อนหน้า
5. อุตสาหกรรมส่งผลบวกต่อดัชนี แสดงตารางของกลุ่มของอุตสาหกรรมการผลิตสำคัญที่ส่งผลต่อดัชนีในเชิงบวก 5 อันดับแรก ในเดือนปัจจุบัน โดยจะแสดงอัตราการขยายตัวของแต่ละสาขาอุตสาหกรรม
6. อุตสาหกรรมส่งผลลบต่อดัชนี แสดงตารางของกลุ่มของอุตสาหกรรมการผลิตสำคัญที่ส่งผลต่อดัชนีในเชิงบวก 5 อันดับแรก ในเดือนปัจจุบัน โดยจะแสดงอัตราการขยายตัวของแต่ละสาขาอุตสาหกรรม
7. ภาวะความเชื่อมั่นทางธุรกิจของผู้ประกอบการ จากกลุ่มตัวอย่าง แสดงเป็นตารางตัวเลขระดับความเชื่อมั่นทางธุรกิจของเดือนปัจจุบันและเดือนถัดไป ซึ่งใช้เฉพาะภายใน สศอ. เท่านั้น

เกร็ดความรู้กับเครื่องมือ Microsoft Power BI

Power BI เป็นชุดของเครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูลธุรกิจ (Business Analytics Tool) และสร้างรายงานได้อย่างน่าสนใจ ช่วยเพิ่มมุมมอง ให้กับผู้ใช้งานเพื่อประกอบการตัดสินใจ แบบรวมศูนย์ สามารถปรับข้อมูลให้ทันสมัยได้ทันที อีกทั้งยังสามารถเข้าถึงได้จากทุก ๆ อุปกรณ์ ผู้ใช้สามารถเข้าถึงข้อมูลในมุมมองที่ต้องการ เพื่อที่จะหาคำตอบเพื่อตัดสินใจ และยังสามารถเข้าถึงข้อมูลและรายงานของคุณได้จาก Apps Power BI Mobile ทั้งใน Windows, iOS, Android อีกด้วย ด้วยหลักการของ Design One View Anywhere สามารถรองรับข้อมูลได้หลายรูปแบบไม่ว่าจะเป็น ฐานข้อมูล (Database) ไฟล์ (File) และระบบต่าง ๆ ได้แก่ SAP HANA, Hadoop, Google Analytics, Facebook เป็นต้น สามารถนำข้อมูลของทั้งองค์กรไม่ว่าจะอยู่บน Cloud หรือ On-Premise โดยใช้ Power BI Gateway ที่จะเชื่อมโยงไปยังฐานข้อมูล SQL Server, Analysis Service หรือแหล่งต่าง ๆ ให้มาอยู่ใน Dashboard เดียวกันใน Power BI และเผยแพร่ไปให้กับทุก ๆ อุปกรณ์ หรือนำไปแสดงผลในเว็บไซต์ เปลี่ยนจากข้อมูลเป็นข้อมูลเชิงลึกในไม่กี่นาทีด้วย Power BI Desktop

Power BI Desktop คือ เครื่องมือในการจัดการกับข้อมูล ทั้งจัดระเบียบ คำนวณ ปรับแต่งอัตโนมัติ และยังเป็นเครื่องมือในการสร้างรายงาน มีความสามารถในการรวม ประสานข้อมูลจากหลายแหล่ง ทั้งฐานข้อมูลไฟล์ต่าง ๆ ทั้ง Excel, Text File และข้อมูลจากเว็บไซต์ ทำให้งานอันแสนน่าเบื่อ เป็นงานที่สนุก ใช้เวลาในการพัฒนาไม่มาก

8. เป็นการบรรยายสรุปภาพรวม One page MPI ในเดือนปัจจุบัน

9. ดัชนีผลผลิต MPI (ASIA) เปรียบเทียบกับไทย แสดงกราฟ MPI ของไทยเปรียบเทียบกับประเทศในอาเซียน ที่สำคัญซึ่งเป็นคู่แข่งในภาคการผลิตของไทย ได้แก่ อินโดนีเซีย เกาหลีใต้ มาเลเซีย ไต้หวัน และเวียดนาม

10. ดัชนีผู้จัดการฝ่ายจัดซื้อ (Purchasing Manager Index: PMI) แสดงตารางและกราฟการเปรียบเทียบ PMI โลก (PMI Global) และ PMI ประเทศไทย (จัดทำโดย Markit)

11. QR code ซึ่งสามารถติดตามและดาวน์โหลด One page MPI on Power BI by HOPE ได้

จุดเด่นของ One page MPI โดยใช้เครื่องมือ Power BI คือ ทำให้สามารถมองเห็นภาพรวมของ MPI ทั้งในภาพกว้าง เป็นรายเดือน รายไตรมาส และรายปี และมองเห็นภาพในเชิงลึกของ MPI ในรายกลุ่มอุตสาหกรรมที่ส่งผลต่อ MPI รวมทั้งในเชิงคุณภาพและการคาดการณ์ โดยมีแสดงข้อมูลที่ครอบคลุม ความเชื่อมั่นทางธุรกิจของผู้ประกอบการโดยตรง และ PMI ที่คาดการณ์ระยะสั้น ที่ทำให้เป็นการเตือนภัยและชี้แนะภาวะอุตสาหกรรมที่จะเกิดขึ้น รวมทั้งทุกอย่างในหนึ่งหน้า สามารถพิมพ์ออกมาหน้าเดียวจบ...ครบทุกข้อมูล ตลอดจนสามารถดาวน์โหลดข้อมูลและเข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลาผ่าน QR code ที่อยู่บน One page MPI

ประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดทำ One page MPI และการเข้าร่วมนวัตกรรมต้นแบบ OIE Improvement Idol Award

1. ประโยชน์ต่อองค์กร ทำให้ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่สามารถนำ One page MPI ไปใช้ในการเข้าร่วมประชุม ประกอบการวิเคราะห์ และนำเสนอภาพรวมของสถานการณ์ ภาคอุตสาหกรรมการผลิตและรายสาขาอุตสาหกรรมสำคัญ ที่ส่งผลต่อดัชนี MPI ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และง่ายต่อการพกพา ตลอดจนสามารถติดตามผ่านออนไลน์ หรือพิมพ์เป็นเอกสารได้ภายใน 1 หน้า

2. ประโยชน์ต่องาน ทำให้ลดภาระและเวลาในการจัดเตรียมเอกสารต่าง ๆ ในเวลาที่จำกัดและทันท่วงที สามารถสรุปข้อมูลที่มากได้ภายในหน้าเดียว

3. ประโยชน์ต่อผู้รับบริการข้อมูล/ผู้เกี่ยวข้อง ผู้สนใจสามารถเข้าใจ สะดวก และง่ายต่อการนำไปใช้ประโยชน์ ปัจจุบันอยู่ระหว่างการปรับปรุงและพัฒนาให้มีความสมบูรณ์ หากได้รับความเห็นชอบของผู้บริหารจะได้มีการเผยแพร่ในหน้าเว็บไซต์ของ สศอ. ต่อไป

4. ประโยชน์ต่อตัวผู้เขียน ทำให้ได้พัฒนาทักษะในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น รวมทั้งเป็นการฝึกที่จะใช้ความพยายามค้นคว้า และทดลองใช้เครื่องมือใหม่ ๆ ที่ทันสมัยมาช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น อย่างไรก็ตาม นอกเหนือจากผลงาน

ต้นแบบสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับงานที่ทำอยู่ในปัจจุบันให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น แล้วยังได้ฝึกการทำงานเป็นทีม รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า และเกิดความคิดสร้างสรรค์

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาในอนาคต

เนื่องจากเครื่องมือ Power BI เป็นเครื่องมือที่น่าสนใจ และนำมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน ควรมีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการในการใช้ Power BI เพื่อพัฒนาต่อยอดการประยุกต์ใช้ Power BI ในการทำงาน ซึ่งหากพิจารณาให้นำเข้ามาใช้งานจริง Power BI Professional จะมีฟังก์ชันที่น่าสนใจอีกมากมาย ให้เลือกใช้ มากกว่าเวอร์ชันทดลอง โดยทีมผู้เขียนเห็นว่า Power BI ตอบโจทย์กับงานปัจจุบันที่ต้องกระชับ รวดเร็ว และสวยงาม ในการนำเสนองาน

นอกจากนี้ หากนำแนวคิดวิธีการ One page MPI ซึ่งเป็นการสรุปสถานการณ์อุตสาหกรรมการผลิตรายเดือน ฉบับหน้าเดียวไปประยุกต์ใช้หรือต่อยอดเพิ่มเติมจากสถานการณ์ในภาพรวม เป็นสถานการณ์รายสาขาอุตสาหกรรมหรือกลุ่มอุตสาหกรรมและมีข้อมูลในเชิงลึกจะเป็นการพัฒนาต่อยอดผลงาน One page MPI ได้อย่างดีเยี่ยม เช่น จัดทำเป็นสรุปสถานการณ์ของอุตสาหกรรมอาหาร ยานยนต์ ไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์ หรือสถานการณ์การนำเข้า-ส่งออกของสินค้าอุตสาหกรรมที่สำคัญ เป็นต้น

ท้ายสุด แต่ไม่สุดท้าย

ในที่สุดผลงาน One page MPI on Power BI by HOPE ของผู้เขียน ได้รับรางวัลยอดเยี่ยม โครงการประกวดนวัตกรรมต้นแบบ OIE Improvement Idol Award 2019 ซึ่งเป็นความภาคภูมิใจอย่างยิ่งของทีมผู้เขียน ท้ายนี้ ผู้เขียนขอใช้พื้นที่ในบทความนี้ ขอขอบพระคุณผู้บริหาร สศอ. ทุกท่านที่มีโครงการประกวด Improvement Idol ที่ทำให้เจ้าหน้าที่ สศอ.ได้พัฒนาทักษะความคิดและกระบวนการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ขอขอบคุณ กองสารสนเทศและเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ที่ให้การสนับสนุนการปรับปรุงผลงาน One page MPI ครั้งนี้ และพี่น้อง สศอ. ทุกท่านที่ให้กำลังใจด้วยดีมาโดยตลอด รวมทั้งขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญจากสถาบันพลาสติก และคณาจารย์จากสถาบันพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่ได้จัดทำหลักสูตรการฝึกอบรม Big data ภายใต้โครงการพัฒนาระบบจัดการข้อมูลขนาดใหญ่เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรม ที่ได้ให้ความรู้เรื่อง Power BI และที่สำคัญ และทีมผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้บอกเล่าประสบการณ์ใหม่ ๆ ในโอกาสต่อไป

จัดทำโดย

นางสาวอรุณดา ด้านผดุงทรัพย์

นางสาวพัชรวิภา คำนวณ

แหล่งข้อมูลอ้างอิง:

<https://powerbi.microsoft.com/en-us/what-is-power-bi/>

รอบรู้ อุตสาหกรรม

นายณัฐพล รังสิตพล ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม เป็นประธานในพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณเพื่อเป็นข้าราชการที่ดีและพลังของแผ่นดิน เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว เพื่อน้อมถวายเป็นราชสักการะ ตลอดจนแสดงออกถึงความจงรักภักดีและน้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยเปิดกรวยถวายราชสักการะ กล่าวถวายพระพรชัยมงคล กล่าวนำคำถวายสัตย์ปฏิญาณ ถวายความเคารพ ร่วมร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี และสดุดีจอมราชา โดยมีคณะผู้บริหาร ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ สศอ. ร่วมพิธีอย่างพร้อมเพรียง ในวันที่ 26 กรกฎาคม 2562 ณ อาคารสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม เข้าตรวจเยี่ยมและมอบนโยบายให้สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม พร้อมนายพสุ โลหารชุน ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม เข้าร่วมประชุม โดยมีนายณัฐพล รังสิตพล ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม และคณะผู้บริหารให้การต้อนรับ ในวันที่ 7 สิงหาคม 2562 ณ อาคารสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

นายณัฐพล รังสิตพล ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม เป็นประธานเปิดงานสัมมนา Smart Platform on i-Industry คลิ๊กเดียว...ครบ จบทุกเรื่อง ในงาน Thailand Industry Expo 2019 ในวันที่ 19 กรกฎาคม 2562 ณ อาคารอิมแพค เมืองทองธานี

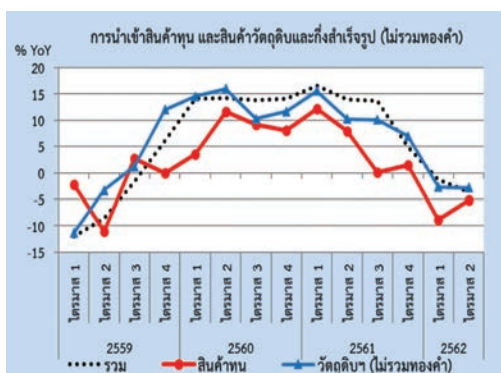
นายณัฐพล รังสิตพล ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม เป็นประธานเปิดงานสัมมนา “ประกอบการอย่างอัจฉริยะ...ก้าวทันภาวะอุตสาหกรรม” โดยมีนายสันติ เหล่าบุญเสงี่ยม รองผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น กล่าวต้อนรับ และนายภาณุวัฒน์ ตรียางกูรศรี ผู้ตรวจราชการกระทรวงอุตสาหกรรม ร่วมบรรยายพิเศษ “นโยบายอุตสาหกรรมเชิงพื้นที่สู่อุตสาหกรรม 4.0” ในวันที่ 1 สิงหาคม 2562 ณ โรงแรมอวานี ขอนแก่นไฮเทล แอนด์ คอนเวนชัน เซ็นเตอร์ จังหวัดขอนแก่น

การส่งออก – นำเข้า สินค้าอุตสาหกรรมไทย ไตรมาส 2 ปี 2562

ไตรมาส 2 ปี 2562 การส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม (ไม่รวมทองคำ) หดตัวร้อยละ 5.3 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน จากการหดตัวของสินค้าสำคัญหลายรายการ อาทิ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ แผงวงจรไฟฟ้า รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เคมีภัณฑ์ เม็ดพลาสติก เครื่องจักรที่ใช้ในการก่อสร้าง เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ ตามลำดับ ด้านตลาดส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม (ไม่รวมทองคำ) ในไตรมาสที่ 2 ปี 2562 ตลาดหลักหดตัวในหลายตลาด อาทิ จีน อาเซียน (5) สหภาพยุโรป (27) และญี่ปุ่น

หมายเหตุ : อาเซียน (5) ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และบรูไน
CLMV ได้แก่ กัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนาม

ไตรมาส 2 ปี 2562 การนำเข้าสินค้าหดตัวร้อยละ 3.6 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน โดยการนำเข้าสินค้าเชื้อเพลิงหดตัวร้อยละ 3.4 สินค้าทุนหดตัวร้อยละ 5.2 จากการนำเข้า เครื่องรับส่งสัญญาณและอุปกรณ์ติดตั้ง มอเตอร์ไฟฟ้า เทปแม่เหล็ก งานแม่เหล็ก และส่วนประกอบคอมพิวเตอร์ ที่หดตัว ส่วนสินค้าวัตถุดิบและกึ่งสำเร็จรูป (ไม่รวมทองคำ) หดตัวร้อยละ 2.8 จากการหดตัวของการนำเข้าเคมีภัณฑ์ สินแร่อลูมิเนียมและผลิตภัณฑ์ อุปกรณ์ส่วนประกอบเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ อาทิ แผงวงจรไฟฟ้า ตามลำดับ

สินค้า	2559				2560				2561				2562	
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2
ส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม (ไม่รวมทองคำ)	-1.7%	-4.5%	2.7%	3.2%	6.1%	12.8%	10.0%	13.7%	14.6%	10.7%	5.2%	0.6%	-2.1%	-5.3%
นำเข้าสินค้าทุน	-2.3%	-11.1%	2.7%	-0.1%	3.5%	11.6%	9.1%	8.0%	12.2%	7.9%	0.0%	1.5%	-8.9%	-5.2%
นำเข้าวัตถุดิบฯ (ไม่รวมทองคำ)	-11.4%	-3.3%	1.2%	12.0%	14.5%	16.0%	10.3%	11.6%	15.5%	10.2%	10.1%	7.0%	-2.7%	-2.8%

สินค้าอุตสาหกรรม 3 อันดับแรกในตลาดส่งออกสำคัญของไทย ไตรมาส 2 ปี 2562

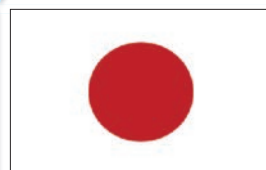
- อัญมณีและเครื่องประดับ (ไม่รวมทองคำ) (+84.0%)
- ปูนซีเมนต์ (+27.2%)
- เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ (+10.3%)

- รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ (+15.7%)
- ผลิตภัณฑ์ยาง (+11.5%)
- เครื่องสำอาง สบู่ และผลิตภัณฑ์รักษาผิว (+67.0%)

- ผลิตภัณฑ์ยาง (+22.8%)
- รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ (+36.2%)
- เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ (+23.8%)

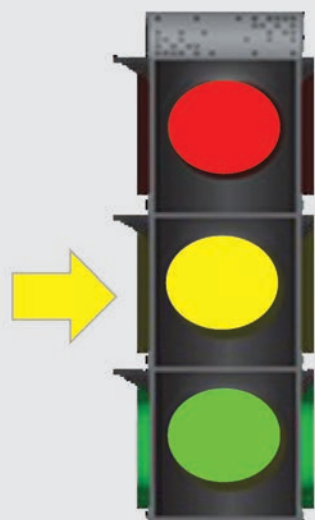
- เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ (+22.6%)
- เคมีภัณฑ์เซรามิก (+31.7%)
- ผลิตภัณฑ์ยาง (+10.9%)

- ผลิตภัณฑ์ยาง (+26.8%)
- รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ (+31.9%)
- เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ (+23.8%)

ที่มา : กระทรวงพาณิชย์

The Early Warning System of Industrial Economics: EWS-IE

หลักการพิจารณา EWS-IE สัญญาณไฟ

EWS-IE สัญญาณไฟเป็นเครื่องมือที่มีความสามารถในการชี้แนะภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมเป็นระยะเวลา 2-4 เดือน แบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะปกติ เดือนระยะเบื้องต้น และเดือนระยะรุนแรง โดยระยะปกติ จะแสดง **สัญญาณไฟสีเขียว** เดือนระยะเบื้องต้นจะแสดง **สัญญาณไฟสีเหลือง** และเดือนระยะรุนแรง จะแสดง **สัญญาณไฟสีแดง**

EWS-IE เดือนกันยายน - พฤศจิกายน 2562 ส่งสัญญาณเตือนระดับต้น โดยตัวประกอบประกอบที่ส่งสัญญาณปกติ ได้แก่ ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคของจีน ตัวประกอบประกอบที่ส่งสัญญาณไม่ปกติในเบื้องต้น ได้แก่ ดัชนีการอุปโภคบริโภคภาคเอกชนของไทย ดัชนีการลงทุนภาคเอกชนของไทย ดัชนีคำสั่งซื้อทั้งหมดของไทย และตัวประกอบประกอบที่ส่งสัญญาณไม่ปกติ ได้แก่ ดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจของไทย ดัชนีผู้จัดการฝ่ายจัดซื้อภาคอุตสาหกรรมของญี่ปุ่น ดัชนีผู้จัดการฝ่ายจัดซื้อภาคอุตสาหกรรมของสหรัฐฯ ดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจของยูโรโซน

หมายเหตุ: ข้อมูลที่ใช้ในการประมวลผลระบบเตือนภัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรมไทยเป็นข้อมูลเดือนเมษายน 2562

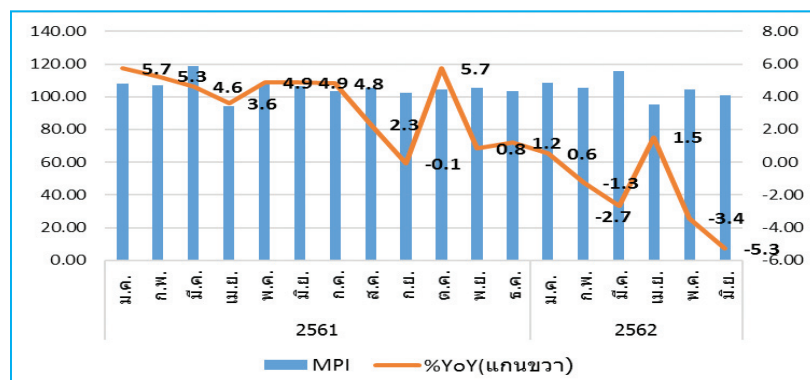
	ปี 2561				ปี 2562				ที่มา
	ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4	ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ก.ค.	ส.ค.*	
ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม (ถ่วงน้ำหนักมูลค่าเพิ่ม)	111.1 (5.2)	102.8 (4.5)	103.7 (2.3)	104.5 (2.6)	109.8 (-1.2)	100.2 (-2.5)	99.98 (-3.3)	100.58 (-4.4)	สตอ.

หมายเหตุ : () หมายถึง อัตราการขยายตัว YoY (%)

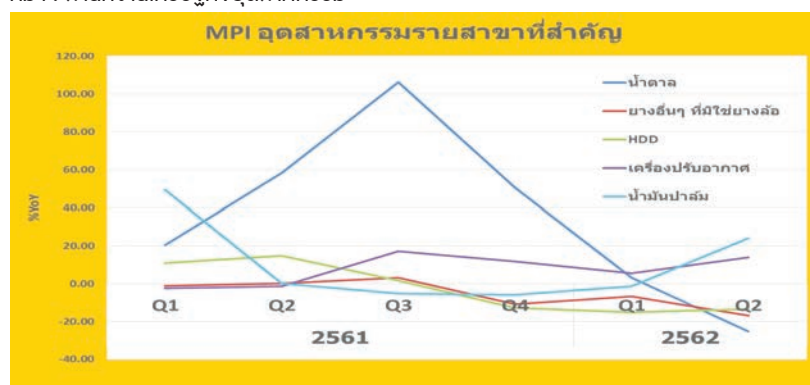
* ตัวเลขประมาณการเบื้องต้น

ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม (MPI)

ไตรมาสที่ 2/2562 MPI หดตัวร้อยละ 2.5 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน อุตสาหกรรมที่ส่งผลให้ดัชนีหดตัวจากไตรมาสเดียวกันของปี 2561 อาทิ น้ำตาล ยางอื่น ๆ ที่มีใช้ยางล้อ HDD ส่วนอุตสาหกรรมที่ขยายตัว อาทิ เครื่องปรับอากาศ น้ำมันปาล์ม

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

		MPI (%YoY)
2561	Apr	3.6
	May	4.9
	Jun	4.9
	Q2	4.5
	Jul	4.8
	Aug	2.3
	Sep	-0.1
	Q3	2.3
	Oct	5.7
	Nov	0.8
	Dec	1.2
	Q4	2.6
2562	Jan	0.6
	Feb	-1.3
	Mar	-2.7
	Q1	-1.2
	Apr	1.5
	May	-3.4
	Jun	-5.3
	Q2	-2.5